

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . K 25.—
 za en mesec 2.—20
 za Nemčijo celoletno . . 25.—
 za ostalo inozemstvo . . 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravi prejelca mesečno . . 1.—80
 Sobotna izdaja:
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolpna petstvarica (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 20 v
 za dva in večkrat . . . 15.,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
 Poslano:
 Enostolpna petstvarica po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenoma nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vojni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Izpod Sv. Gore.

Goriško, febr. 1916.

Pomlad je tu! Moj rožni grm pred oknom je zelen in tički se glasneje in gosteje oglašajo, oznanjujo mlado življenje...

A meni se srce ne širi ob pomladnih zvokih in sapicah kakor druga leta: vsa kri mi je nekam zastala...

Živimo tu na fronti iz dolžnosti dan na dan. Sklepamo in se odločujemo, da izpolnimo puste dneve, a na večer opazamo le programno ogródje brez mesa, brez prave vsebine...

Poguma nam ne manjka, vse najboljše in vtemeljeno upamo, a apatija nas je potisnila v ono dušno razpoloženje, ko človek deluje »ex summo apice liberi arbitrii!«: iz stolpa svobodne volje, ko iz golega načela, brez občuta hoče z božjo pomočjo vršiti dolžnost.

A pride... priti mora zmagoslavni mir!

Quodlibet s fronte.

Naše najbolj pereče vprašanje je sedaj obutev. Podplati 10 K, kakor preje v miru srednji čevlji; mali ženski čevljički 38 K, večji 40 K; manjši moški 50, večji 60 K!... V goriški okolici so že odnekad vdomačene coklje, še bolj se vdomačijo letos.

Postanemo cokljari, kapucinarji in knajpovci in pa, včasih sem raztrgane čevlje takoj oddal vbogajme, sedaj pa jih dajem podplatiti, dokler se le dajo, in tudi krp se čisto nič ne sramujem...

Zelnjave je v izobilju. Dan na dan romajo polni jerbasi v mesto, a olja ni.

Tako pa je naša prikuha: od nedelje do nedelje krompir, krompir!... To je še velika sreča, da kruhek tu na fronti še ni šel spat... Bdi in je še zmerom čvrst, dasi je izgubil prejšnji lepi obraz! Bog nam ga čuva in ohrani!

Lani je bila namreč umrljivost med pregnanci iz sosednjih prisojskih vasi izredno velika, a skoro samo med njimi, ker niso imeli kruha in so živeli ob samem krompirju! A sedaj je krušna oskrba tu — v fronti — naravnost vzrona.

Nekdo je menil, da je g. grof Dandini pač zaslužil odlikovanje, ker res očetno skrbi za mesto in okolico!

Bela kava je postala dragocenost, včas nam mora biti črna ali čaj — seveda brez alkohola, za priboljšek kapucinarček! Kaj pa zima? Tako tople zime menda že od pamtikeva tod ni bilo — a tudi moja pisarna gotovo da še nikdar preje ni bila tako kurjena, kakor letos: po 14%! Moj gost je imel pravico do premoža, a moj sadovnjak je imel drv na izber...

Zgodovinska hruška, pod njo moja

miza kamnata, je padla pod manj spretnimi udarci Hrvata-Primorca-Amerikanca in nekega Dunajčana krznarja — na hišno streho, kojoj je z obema vrhovoma na dveh mestih precej težko ranila, kakor da je bila zadeta od granate manjšega kalibra! Sosedi je prestrašen prišel pogledat, kaj je, Dunajčan je pa mirnodušno rekel: pač draga drva!

Za obdelavo polja je naprosilo tukajšnje županstvo za pomoč vojaško oblast, a kmetje takorekoč množijo svoje sile in z neugnano možko voljo drug drugemu pomagajo po načelu: pomoz si sam in Bog ti pomore! Seveda je podpora z vojaške strani dobrodošla in letos naravnost nujna! Merodajni činitelji naj pospešijo rešitev tozadnjih prošnja vseh okoliških županstev, ker gre za ljubi kruhek!...

Na mojem vrtu je zasadi prvo lopato topot inteligentnih Čeh, likvidator pri sloveči banki, z 10.000 K letne plače, a v vojski prostak!... Ko sem mu obljubil smodke, se je branil, odprl listnico in pokazal stotake in dejal, da je izkušen ekonom ter da je njegov šport v prostih urah kmetijska panoga! Zvečer se je opravičil, da s tovarišem nista mogla več prekopati, ker je zemlja strašno pomandrana, in pokazal mi je žulje na finih dlanih...

Drugi dan je že moral neznanokam; prosil me je za slovo blagoslova in svete podobice, a ko sem se obotavljal, mi je pokazal lepo srebrno svetinjo Brezmadežne na srebrni ovratnici rekoč: »mi sme hoditi liči...« a ženka mi je umrla pred tremi tedni... Zasolzil se je... jaz pa sem ga blagoslovil, dal podobico in mu ginen krepko stisnil roko: n a s h l e d a n é!

Zdaj čakam drugih pomočnikov in sam Bog vé, kdo mi bo delo nadaljeval, kdo izvršil, katere narodnosti, katere vere mož?

Naši dobri Dalmatinci so nabirali za steklo k okvirju kipa presv. Srca Jezusovega. Božje srce jim povrni s posebnim varstvom v težkih urah bojnih metežev... čuva naj te blage, v pobožnosti otroško preproste duše! Razdelil sem jim molkov, koje sem kupil v G. za 18 K, darovanih v ta namen od goriških inteligenčnih pregnancev v Lj., za kar jim Bog stotero povrnil! Tudi od slav. uredništva »Slovenca« smo prejeli že nekaj zaprosenih predmetov, a bilo je vse skupaj komaj za pol bataljona! Pričakujemo še. Vojaki bodo molili za dobrotnike!...

Kaj pa je naše ženstvo?

Prva velika gorečnost se je splošno ohladila. Nekaj mladih žena, nekaj postavnih mater z otročiči in par starih mamc je javno izpričalo veliko in stanovito ljubezen do svojih mož in sinov, drugim, se zdi, so se rane ločitve tekom časa že več ali

manj zacelile! Mlade žene uživajo podporo, prejemajo stanarino, dobivajo ostanke raznih kuhinj zase in otročiče, zaslužijo s perilom ali celo s prodajo raznih drobnin, od sladkih medenih kruhkov doli do osoljenih slanikov, pa se kopljejo v drobižu kakor še nikdar prej ne. Tupatam se vidi kako tako, ki že poldrugeto leto nima poročila od moža z bojišča, oziroma iz ujetništva, vedno z razposajenim usmevom na ustnah, nakiteno in ozaljšano še bolj, kot v miru, kakor nevesto, ki se mož in želi dopasti!

Prav ima g. Podgoričan, da je goriško okoliško ženstvo splošno vzbudilo občudovanje in priznanje poštenega vojaštva, da je pa povsod par nesrečnih žena in deklet, ki so se dale ljudem v zobe.

Kaj pa poreko možje in ženini, ko se vrnejo domov? In vojske v teh družinah ne bo ne konca ne kraja. Toda tajnih bolezni pri nas še ni, kakor se čuje iz bližnjega zaledja, kjer zvonovi še ne zvoné in ure še ne bijejo.

Mlad sobojevnik mi je pravil, da je tamkajšnji g. vojaški zdravnik z začudenjem konstatiral, da so se tajne bolezni med ženstvom nepričakovano razpasle! Ali je ta žalostna istina ugotovljena samo ondi? Zelo veliko stori vojaška oblast za spolno higijeno med vojaštvom, kaj se je pa doslej tozadevno storilo za civilno ljudstvo v fronti?

Drugod javno obravnavajo to eminentno narodno vprašanje, pri nas pa naj molčimo in čakamo miru, ko bo že prepozno? Na Tirolskem se ne sramujejo priznati enakega žalostnega dejstva, na Nemškem ga civilne organizacije, bodisi z verskega, moralnega, narodnega ali estetičnega stališča karmoč preprečujejo z vzgojno prophylakso, a pri nas?

Zelo iskreno prosimo g. dr. B., ki je že prijavil razpravo o spolni higijeni, naj jo še izpopolni, podkrepi s podatki iz svetovne vojske, na ubere v slogu karmoč poljudno struno in naj razpravo: poslanico v fronto — v dogovoru s kakim p. n. ordinariatom — priloži letošnjemu pastirskemu listu, da bomo imeli pri postnih stanovskih govorih in shodih za listke v rokah orožje, s katerim bomo pobijali kužne moralne bacile, ki preté za rodove okužiti širo plast našega doslej krepkega in zdravega naroda!

Ne smemo več pokrivati: v interesu javne morale bomo morali, kjer bo treba, take razmere javno bičati, ako je dušno pastirsko opominjanje vseh stopenj ostalo brez vsakega uspeha!

Predmetno žensko barabstvo, ki ne moli, ne posvečuje nedelj in praznikov, se lepo oblači pa dobro je in pije, ki ima za plačilo na prodaj vse, tudi zdravje, je za

sedaj tu v fronti in v zaledju pač naša največja narodna nevarnost!

Bojna kronika.

Cel teden, razen srede, je sovražnik obstreljeval št. P. V. je dva dni zelo trpepla. Prvič so d. V. skoro evakuirali. Padlo je do 200 granat, na vsako sekundo štiri. Žrtve malo: človeških nič, par volov in telet je poginilo — junaške smrti.

Drugič je trpela osobito g. V. Ranjena je bila ena žena.

Natančneje si ne upamo pisati, da bi se morda ne oglašil kak Prigoričan kakor zadnjič Podgoričan in ne popravljal naših poročil. Podgoričanom čestitamo, a Prigoričan naj se zdravi in poroča. Na naši fronti je bil sicer mir, izvzemši 13. in 14. t. m. Danes zjutraj ob 6. je priplaval nad št. P. in dalje nad Vipavsko velik italijanski vodljiv zrakoplov. Spuščal je bombe, osvelo Milana, a v našem okolišu ni napravil nobene znatne škode, razen to, da je mene in morda še kakega drugega tako raztresel pri jutranji molitvi, da sem molil mesto priprave za sveto mašo — zahvalo in da sem pomoto zapazil šele, ko sem knjižo zaprl! Tako je bilo!

Bog in Marija z nami!

Vaš dr. Marijan.

Laška zmola.

Na Krasu, 10. febr. 1916.

Da se človek lahko zmoti, to ni nič čudnega. Saj zmota je človeška. Vsakdo se je v čem že zmotil. Računal je tako, prišlo je pa končno popolnoma drugače. Seveda se je potem jezil. Potem je tudi rekel sam sebi: Zakaj sem vendar tako naredil in ne tako. A to je vse že prepozno, in slovenska prislovica pravi: Po toči zvoniti nič ne pomaga.

Sedaj pa govorimo o laški zmoti. Lahko so se salamsko zmotili, ko so Avstriji vojsko napovedali. Tako nazarensko salamsko so se zmotili, da zgodovina človeštva skoro ne pozna take zmote.

V začetku smo rekli, da se vsak človek lahko zmoti. Da, to je res. Bolj redki so pa slučaj, da se več ljudi hkratu zmoti. In še bolj redki so pa slučaj, da več izobraženih ljudi ravno pri eni in isti reči moti in da napravi velikansko napako, katero bi se lahko z roko zagrabilo.

V našem slučaju imamo pred očmi laško diplomatično zmoto. Ne tajimo, da se naši diplomati niso še nikoli zmotili. O, so se! Pa še kako so se! In sicer že mnogo-krat! Da pa bi se ljudski zastop, cvet izobraženstva cele države, advokati in visoki politiki z ministri n še celo s kraljem samim na čelu tako usodno zmotili, kakor se je

LISTEK.

Iz spomina.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Za grobom grob. Že je postalo par duhovnikov žrtv svojega zlatega principa: Z ljudstvom v veselih in težkih dneh! Padli so od sovražnih strelcev. Kot blisk z jasne- ga me je zadela najnovejša novost, da je postal dne 11. t. m. žrtev laške granate tudi č. g. župnik Fabjan pri Sv. Luciji. Zgodilo se je menda to imenovanega dne popoldne.

Nimam namena opisovati dogodek natančneje, ker nisem v neposredni bližini, a tudi ne pisati nekrologa, zapisati mislim par besed o vtisu, ki ga je napravil name, ko sva se videla prvič in ta vtis ni bil slab, v mojem spominu živi kot mož v pravem pomenu besede.

Bilo je v jeseni na prvi dan tretje laške ofenzive, ko sem bil v sedanji vojni prvič pri Sv. Luciji. Jedva me je pustila prva vročica, ki objame človeka, kadar zabrizga in zatuli granata prvič nad njegovo glavo, se zarije nedaleč proč v zemljo in se mi je zdelo v prijetni Münihovi sobi v pomenku s prijateljem Lojzetom naravnost domače n navadno, ko se spomniva, da morava

vendar-le na plan in je najbolje, da si ogle- dava od granate razdejano notranjščino svetolucijske cerkve. Župnika ni bilo treba iskati. Na vasi ni bilo nobenega, razen par dečkov in pa on se je sprehajal pred cerk- kvijo na solncu tja-sem, tja-sem, gologlav in bral iz brevirja.

Bil je precej močne, priljudne, a do- stojanstvene postave, rdečega obraza, bi- stro sijočih oči in naglega mišljenja. Na- smehnil se nama je že od daleč, njegov nasme je imel nekaj širokega na sebi, in pozdravili smo se, moj prijatelj me je pred- stavil.

»Ta, ki piše?« je dejal in njegov po- gled je obstal presojajoče na meni, čutil sem ga v globini in zdi se mi, da sem se mu zdel mlad in pa blede, bil sem ravno vstal od bolezn.

»Dobro!« je pripomnil slednjič, — »a ozdravite! Naše gore list — hribovec — bodite močan, kot hrast! V zdravem, moč- nem telesu, močna duša — razboljenosti imamo itak preveč. Od pisateljev se še mi nalezemo tega strupa!«

Kot mladenič je hitel v župnišče po ključ in nama odprl cerkvena vrata. O raz- dejanju je »Slovenec« že poročal podrobno. Župnik nama je pripovedoval z živo vljud- nostjo in razkazoval natančno vse.

»Tisti večer so vzeli na cilj Sv. Lu- cij«, je pravil. »Vsi smo se v smrtnem strahu in zaupanju na Boga stisnili v svoja

skrivališča. Okrog četrte ure zjutraj je bilo, ko sem zaslíhal grozen pok. Mislim sem, da je zadelo kako hišo, podal sem se na vas in svetil z vžigalico mimo cerkve, kar sem zapazil, da so razdejana vrata skoraj odprta in čudno štrle. Vstopil sem v cerkev in se takoj spotaknil ob kupu ka- menja in lesa... Vidite, to napravi grana- ta, če zadene v polno.«

Ko smo stopili iz cerkve, je pokazal na grič v smeri proti Gorici: »Tam doli so se ugnezdili in nam pošiljajo darove. Praz- nih škatal sem nabral med razvalinami. Za spomin sem jih daroval že mnogo. Pojdite z mano, dobite eno!«

S šegavo veselostjo naju je peljal v župnišče, kjer nama je pokazal par kosov granat, vrhnjih delov s kosom vpoignjene srednje cevi: »Ponev za cvrtje masti,« se je šalil. »Primate, kako je to težko.« V omari je imel prazne šrapnlske tulce, podobne vazam za cvetice. Pokazal mi je enega: »Ta ima kapo iz aluminija, iz katerega de- lajo vojaki prstane. Ta je moj. Izmed dru- gih izberite!«

Ko sem ga izbral: »Postavite ga na mizo, boste lažje pisali o vojski. Cvetice vanj! Ko bi Lahje vedeli, kako lepo znamo vporabljaliti darove...«

Privlekel je pehar poln šrapnlskih krogel. »Nabiral sem jih, kot jagode. Deset vam jih dam. To je dragocenost...« Na- smeh mu ni izginil z obraza, z vsega se je

tako jasno bralo moštvo, zdrav humor združen z modrostjo.

Ko mi je zavijal »spomin«, je pokazal še šrapnel, ki je bil zdrobljen, a zdaj zve- zan v celoto z vrstico, samo enega koščka je manjkalo: »Ta je padel k Sv. Mavru, v cerkev tu zgoraj na hribu...«

»Pa ozdravite; to je glavno!« Ko nama je stisnil roko in naju spremil pred žup- nišče je zamahnil z desnico še enkrat v slovo: »Na svidenje!« in se smehljaj. Sre- čal sem ga tisti večer še enkrat na vasi in nikdar več.

Ko bo pomlad prinesla cvetje v mojo šrapnlsko vazo, bom mislil nanj in na nje- gove prve besede, ki mi jih je govoril... Fríc.

Na krasnem otoku Krfu.

(Moji spomini s popotovanja.)

Francozi so zasedli otok Krk. Grad nemškega cesarja Ahilejon je bil izpreme- njen v vojno bolnico.

Ti dve novici sta mi zbudili spomin na krasni otok, ki je bil cilj tisoč in tisoč po- potnikov in zavetišče mnogim bolnikom, ki so v mirnem podnebju in svežem zele- nju rečenega otoka iskali ljubega zdravja.

Naš elegantni parobrod »Baron Beck« je sprejel v svoje notranosti naše malen-

to sedaj v Italiji zgodilo, ne, tega ne najdemo v zgodovini evropskih narodov. In vendar se je to zgodilo v deželi nemožnosti, v deželi figa-mož.

Radosti je Italijanom plalo srce, ko so se Rusi z vso silo navalili na nas in našo vojsko potisnili do Karpátov. Da bi se takrat odprli srca Emanuela in »pojeda« D'Annunzia, bi videli, da se ti dve srca veselita ruskih uspehov še bolj kot Rusi sami.

Bliza se za naju zaželjeni čas. Še malo in »lop« na našega »zaveznika«, katerega že dalj časa gledava kot lškarjot Kristusa. Vedela sta, da, če le zineti onadva zaslepljenim italijanskim politikom, kaj nameravata, da najdeta odobravanje pri večini teh modrijanov.

Da, ta D'Annunzio, ta trobenta laškega javnega mnjenja, je glasno zatrobila: »Vojsko Avstriji! Odresimo trpeče naše brate onstran morja! Avstrija poginja in zadnje brco ji bomo mi zadali. Že ima mešarski nož globoko v srcu zasajen in zadnje njene moči ponehujejo! Na vojsko torej, bratje! Čas je prišel!»

In res! kakor elektrika je delovala ta deklamacija. Brzo parlament skupaj, neuko množico malo podžgati in podpihati, in javno mnjenje je tu. Pri tem so pomagali sirenski glasovi naših iredentarijev in zmota, usodepolna zmota je buknila na dan.

Zmote razločujemo v dve vrsti. Imamo nedolžno zmoto in imamo hudobno zmoto. V Italiji je zmagala zadnja. V laških srcih je zagospodovala taka strast po naših južnih pokrajinah, da so zgrabili za orožje v času, ko je njih zaveznik potreboval njih pomoči vsled sklenjene medsebojne pogodbe. Namesto da bi mu v sili in potrebi viteško pomagali, so lastno orožje obrnili proti njemu in mu vsekali novo rano, misleč: Sedaj bo pa »hin«.

Kaj sem gori zapisal, »viteško«? — Pojte, pojte! Italija in vitezstvo! To je kakor ogenj in voda! Italija in figovstvo, to gre skupaj, Italija in zavrtačnost, verolomstvo, hinavščina in — hudobna zmota. To gre skupaj.

In res, verolomna beseda je meso postala. O da bi Italija tega nikdar ne storila! Zlobna zmota je prokletstvo rodila. — Skoro soglasno so italijanski državniki zavpili v italijanskem parlamentu: »Smrt Avstriji!« In tisočera neuka in podplačana množica je zaorila: »Živela vojska! Živel Savoje! Doli z Avstrijo!« — In usodepolna zlobna zmota je iz besede postala — dejstvo.

Danes vidimo tu na slovenskem kršnem Krasu, ob naši sinji Adriji in ob bistri Soči, kako se ta italijanska zlobna zmota bridko maščuje. Iz kraške trde zemlje in iz bregov naše bistre Soče je vstal velikan, mogočen velikan z nabrušenim mečem, ki je Italijanom zaklical: Do tu in ne dalje! Izdajstvo in zlobna zmota ne sežeta dalje! Stoj, izdajalec, sicer te pokončam! Računal si na mojo smrt, zlobnež. A nisem mrtev! Zdrav in krepak sem, tako krepak, da sem v stanu tebe pokončati.

Ta velikan je Avstrija in njena oborožena vojska. Ta velikan smo mi vojaki.

Da, in odigrava se krvava igra, igra zlobne italijanske zmote.

Sedaj Italijani priznavajo svojo zmoto. V Italiji vrši in šumi. Nezadovoljnost raste. Mnogi diplomati Italije se sedaj sprašujejo: »Kaj pa je tebe treba bilo?« Gorje raste. Revščina gospodari. Prekletstvo ranjencev, ki leže širom cele Italije, vpije do neba! — Italija izkrvaveva. Nič sovi: »Kruha nam dajte! Naše sinove pošljite domov! Vi, ministri in državniki, s kraljem na čelu pojdite v strelske jarko in

žrtvujte sami sebe — za sebe. Vi, vojni hujšaki, ki živite in se redite od vojske, več ni navdušenja za vojsko. Slišijo se glavi milijonarji in trobente Emanuelove — le pojdite v strelne jarko na Doberdob in na Podgoro in Oslavje in videli boste, da tam igra druga »muzika«, kakor v rimskih kavarnah in na mehkih divanih ob šampanjcu in pečeni prutili!»

Da, taki klici se sedaj razlegajo po Italiji. Usodepolna zlobna zmota se grozno maščuje. Le naj se. Stotisoče italijanskih nesrečnih žrtev zlobne zmote leži po italijanskih bolnicah. Na tisoče in tisoče jih je brez nog, rok, oči, pohabljenih in drugih takih »kripelnov«.

O, Italija, nesrečna Italija! Naglih korakov hiti proti brezdnemu pogubi! Kakšen bo pa odgovor po vojski? Ali veste, vi, laški, nesrečni državniki, kako nevarni elementi žive med vami! Saj ste jih sami vzgajali! Morilno orožje človeka iz vaših vrst je končalo vašemu prejšnjemu kralju življenje. Jaz dobro poznam laško ljudstvo. Ali se laški državniki ne boje teh časov? Mislím, da! Neuspeh za neuspehom laške vojske se kopiči. Vse žrtve zastoni! Kaj pa šele pride!

O, Italija, spoznaj svojo zlobno zmoto in odloži orožje, dokler je še kaj upanja na lastni obstanek. Sicer se naglim korakom bližajo usodni časi, da boš od lastnih ljudi pokončana. — ič.

Na Krasu.

In zgodilo se je oni čas, da je zapadel na kraških brdih sneg pol metra in še čez. Bili smo veseli, ker ga že nismo dolgo videli, in da se to enakomerno vreme izpremeni.

Pa bila je tisti čas vojska v deželi. Najstarejši ate v vasi ni pomnil še take in tako blizu. Vsem so trepetala srca, kaj se zgodi z njimi in z domovi, kaj z deželo. Prišli so vojaki v vas iz vseh vetrov monarhije, in ravno ko je sneg zapadel, je bil v tej vasi domači polk. Sovražnika so naši pridni vojaki takrat pretepli in vaščanom so se srca pomirila.

Sneg je pa naletaval še vedno in nikakor ni hotel nehati. Vojaki, ki so bili še vedno v vasi, da bi šli na pomoč, če bi hotel biti sovrag objesten, so morali skrbeti za red in snago po celi vasi. Pa zakaj bi ne; to jim je bila le zabava, da se le odahnejo vednega ekserciranja. Vsaj jih je bilo toliko, da še cela vas v prejšnjih, bolj-ših letih z živino vred ni štela toliko glav, kot danes šteje naša vas vojakov. Za šalo so naredili najkrasnejši red, kadar je bilo za to povelje izdano, in tako tudi danes, ko se je sneg končno premislil naletavati. Vsaka vojaška roka zagradi za metlo, lopato, grablje, lopar, in cela vas ter še pot en kilometer daleč je bila očiščena snega eno dopolodne z lahkoto. Pa ne samo očiščena je bila vas, ampak tudi olepšana.

Šel je popoldne poveljnik stotnije skozi vas, in kaj zapazi? Na obeh straneh ceste, na voglih, v kottičkih stoje snežene piramide, visoke kot hiše, stoje kipi z različnimi obrazy. Pred glavnim vaškim vhomod stoji mogočen kip boginje vojske s »feldabcajnom«, dalje je videti orjaški kip s cesarsko glavo, nato avstrijske vojskovodje. Poleg teh največjih je še mnogo drugih, ki so pa seveda manjše vrednosti.

Kompanijski poveljnik je pohvalil pridne vojake in je dejal, da se vas sedaj ne razločuje od mesta in da je takorekoč podobna mali državi, ker je vse tako krasno urejeno v nji.

In šli so k počitku vojaki, ko je čas potekel. — Pri Janškovi Mici so stanovali

takrat tudi vojaki, na podstrešju; drugega prostora ni imela, a še tega je morala oddati, dasi je nešteto krat pravila vojaškim predstojnikom o nečrnosti stropa. Ker ni hotela oblast odnehati, se je pa v resnici pripetila to noč nesreča.

Spravljali so se spat in za večerno molitev so zapeli eno korajžno in končno so hoteli tudi nekateri, malo vinjeni, poskočiti, dasi je bilo malo prostora in pri slabo brleči luči. Pa vendar! Korajža veljal — Kar zahrešči pod nogami, in eden najveselejših je izginil v brezdnno, drugi so se komaj obdržali na podstrešju.

Pa bil je krah nastal. Vsi, ki so že napol spali, so častitali, da se mu je ta »špas« tako imenitno posrečil, a ostali so natiho kihali in kleli, da ni miru. Čula se je iz brezdnna čudovita govornica. Luknja, prepred je imel svoje dno. Moč je padel namreč skozi strop v sobo, kjer je že spala Janškova Mica, in sicer — ravno na posteljo. Joj, to vam ni za popisati, koliko smeha so ti ubogi vojaki to noč zaužili! Bilo je že pozno v noč, a ljudstvo se še ni pomirilo, da je moralo priti oko čuvaja, inšpekcijon, ki vse razgrajče popiše in Mico ter jim zapove prihodnji dan k raportu.

Veliko se je govorilo po raportu in mnogo se je govorilo o Mici, o stropu, in smeh je vsakogar posilil. Doseglo se seveda ni nič, a vojaki so v kratkem zapustili podstrešje Janškove Mice, in Mica se bo pa do smrti spominjala one noči.

Bojno polje.

Joško.

Oh besarabski mejl.

8. februarja 1916.

Vzhodno od Črnovic se je bojno divjanje pomirilo, a vendar se še gromenje topov ter strojníc tu in tam dokaj živo oglašča.

Mnogo se je pisalo, ter se še vedno razpravlja o junaških činih, katere je izvršila naša armada ob novoletni ruski ofenzivi ob besarabski fronti. Zlasti vasi Raranče in Toporove sta ob ti priliki igrali važno vlogo. Ta prostor so si namreč Rusi izbrali za dosego njihovega cilja: ob novem letu vkorakati v Črnovice.

Njih artiljerijski ogenj je bil tako silovit, da ni čuda, da je mnogo naših vojakov izgubilo ravnotežje duha. Kamorkoli si se ozrl, povsod se ti je nudila grozna slika artiljerijskega vulkana. Večvrstne žične ovire ter postojanke same, so izgledale kot nekako razrito pogorišče...

Dne 11. jan. smo dospeli po noči v Raranče ter čakali nadaljnjih odredb. Težko nam je bilo pri srcu ob pogledu na toliko naših ranjencev... Iz njih izmučenih obrazov si čital vsa grozota, katero so tu prestali. — Do 19. smo se držali v rezervni postojanki, pripravljeni — če bi Rusi tu prodrli — priskočiti Ogram na pomoč. Po grozni artiljerijski predpripravi, je ta dan sledil pehotni napad. Ne glede na izgube so Rusi prodirali ter tudi na nekem mestu prodrli. Nastalo je divje kričanje ter stokanje — orožje se je blesketalo v čistem zimskem solncu, ter se napajalo v človeški krvi. Medtem, ko se je to odigravalo v glavni postojanki, je dobil naš polk povelje »naprej« ter zopet zavzeti izgubljeno postojanko! In zopet je bruhala ruska artiljerija salvo za salvo v naše vrste — bilo je nekaj groznega... Naš polk pa je šel prezirajoč smrt, naprej. V silnem boju na nož, je zavzel postojanko nazaj.

Še isto noč smo odkorakili proti Toporovcu, kamor so Rusi premikali svoje

čete — a v boj nam tam ni bilo treba poseči.

Vsi znaki so kazali, da Rusi ne bodo nadaljevali svoje ofenzive in v tem znamenju so nas poslali na »odpočitek« proti črnoviški strani, kjer se še sedaj nahajamo.

Toliko na znanje glede zadnjih bojev na besarabski fronti. I naša domovina naj zna, da so se v teh silnih bojih odlikovali tudi naši fantje.

Drobničje z Rusko-Poljskega.

Vojak popisuje življenje na Rusko-Poljskem tako-le :

Odkar je vojska tudi z Lahi, se prav gotovo ne brigate veliko več za nas tu gori. Imate pač doma vsega, kar vojska nudi, v izobilju. Tudi v »Slovincu« ne najdem sedaj skoro nobenih poročil od tukaj, dočim je prej bila na vrsti Galicija za Galicijo.

Ker ste mi pa od doma pisali, kako doma živite in kaka je draginja, bom pa še jaz nekaj podobnega nakresal, da vidite, kako je tu. — Ker sem se pa v teku 18 mesecev tudi že precej časa klatil po Galiciji, sem se nehote od Galičanov nalezel ene ali druge stvari.

Najprej popišem svoje duševno življenje. Pravzaprav ni dosti vredno, ali kaj hočemo?! Človek mora biti, kakor to zahteva vojaška dolžnost. — V cerkev — to že tako veste — ne hodim veliko, ker ne morem. E, da, poprej je že še bilo, ko sem bil — skoro bi dejal, sam svoj gospod, četudi nisem bil ne komandant brigadne pekarije, ne njegov namestnik in tudi ne kake druge vrste gospod, ampak bil sem gospodar svojega kladiva in klešč, kakor sem še danes. Lahko sem šel vsaj par korakov daleč brez dovoljenja, sedaj pa še tega ni. Kar sem zamudil pri delu, ko sem šel v cerkev, to sem nadomestil pozneje s tem, da sem parkrat dreto malo hitreje potegnil in bilo je v redu. Vse sem pofikal in zakrpal, tako da radi mene ni nihče ozebl v noge. Četudi so me večkrat opazili, da odhajam — seveda malo bolj za krajem — a me nihče nikdar ni klical nazaj.

Pride pa šmaren v adventu. Ta dan pa zame ni bil po božji volji. Bil sem ravno namenjen, da bi odšel v cerkev, a glej ga spaka — priroma jo četovodja s pozdravom: »Šuštar, hitro beži v pekarijo in našij jermena na šotorove plachte, da nam veter ne bo nagajal, ko bomo pekli!« — Dobro. Predpasal sem si predpasnik in odšel — namesto k maši — v šotor delat. No, ko sem tako šival in delal ter sem bil že skoro gotov, pa ti pride povelje, da naj se vse podere, ker s celo pekarijo odidemo v neko drugo poslopje. — Prepeljali smo vso našo ropotijo s pečmi vred še tisti dan in moje delo je bilo zastoj. Razen tega je pa še maša šla »po luftu«, četudi je bil Marijin praznik, kar mi je bilo najhujše.

Peči smo zategnili v neko veliko dvorano, ki se mi je zdela kot ogromna telovadna dvorana. In res, kaj zagledam? Tri polomljene bradlje, katerih posamezni kosi so bili razmetani na vseh sedem vetrov. Prav v resnici se mi jih je zdela škoda. Mislim sem si pa: E, ko bi bil sedaj-le naš dr. Lovro Pogačnik, ali pa br. Jelčnik tukaj, gotovo bi dejal: »Fantje Orli, poberte kosce, še prav nam bodo prišli!« Pa ni bilo nobenega, sam sem bil med Nemci in Madžari. — Dan 8. decembra se je bližal h koncu in čim bliže smo bili večeru, tem hujše mi je bilo. Pa zakaj? Ne vem, koliko časa poprej sem se že pripravil in odločil, da na ta dan opraviš sv. spoved in pristopim k sv. obhajilu. Res me je spoved malo skrbela, ker tu ni nobenega sloven-

kosti — prijatelje in mene — v Trstu. Cilj našega popotovanja je bilo sinje grško nebo. To je bilo za najljutejših bitek druge balkanske vojske, meseca julija 1913. leta. Kdo si je tedaj mislil, da bo mnogo mest, skozi katera smo šli, postalo zopet pozorišče vojske?

Valovi sinje Adrije so si laskavo poigravali ob »Baronu Becku«. Lahen veter je hladil lice, ki nam ga je razpalila vročina na kopnem. Sedimo na krovu. Krasna panorama tržaškega mesta in naših bregov je izginila. Vse okrog voda, sama brezdanja voda. Kako velikanska, neskončna! A morskí valovi prepevajo venomer svojo nemirno pesem. Kaj je človek v primeri z neizmernim oceanom? Pa je le njegov gospodar in vladar. Ali kako majhnega se čuti, kako slabega, kadar na ladijski lupini pluje po njegovih gladini. Ali njegov nemirni duh hoče biti velik, vse vladajoč, punta se, dviga, bori in zmaguje. Zakaj? Ali ve sam čemu? In naposled omahne utrujen v morje večnosti. In poreče: Ničemernost, ničemerost, vse sama ničemerost! Morje ima svojo filozofijo — večnosti.

Ladja je bila polna ljudi. Plula je proti Carigradu. Ker je bil carigradski ekspresni vlak ustavljen, je bil toliko večji promet na parnikih. Mešanica vseh narodov in jezikov dela življenje na ladji jako pestro. Plavajoči Babilon. Prijazni ladijski zdravnik pripoveduje, kar je doživel širom daljnih dežel. Japonske vtiske slika tako zapeljivo, da se nas je polotila želja po de-

želi vzhajajočega solnca. Ali znana nam je prislovica: Deficiente peccu. —

Tekom dne, ki na ladji hitreje mine nego na kopnem, smo imeli dovolj časa, da smo ponovili in dopolnili potrebne vednosti iz novogrškega jezika. Mislili smo, da se nemara pomenimo i s pomočjo Homerjevo. Ali že pri prvem izkrcanju na grških tleh smo doživeli razočaranje. Naročili smo bili nekaj v obrežni kavarni, a brhki natakar videč naše zapuščene končine, je poslal dečka, da bi nam očedil čevlje.

V Brindiziju smo stopili na italijanska tla. Razsvetljen pristan se je videl že iz daljave. Pozno zvečer je. Ladja je rabila debelo uro, da je pristala. V pristanišču je vse živo. Velika zasidrana vojna ladja je polna vojakov, ki bodo poslani v Afriko. Prebivalstvo se posavlja z obrežja od vojakov, godba igra koračnico za koračnico, z okna nabrežnega hotela govori neki dostojanstvenik o velikosti in slavi laškega kraljestva.

Proti polnoči smo dvignili sidra in parobrod je jel pluti proti vzhodnim bregovom jadranskega morja, ki so bili tedaj kakor v današnjih dneh priče vojnih dogodkov.

Albanija! Kako lahko včasí mnogo pomeni, kdor nič ne pomeni. Ali ni takih »albanij« tudi v človeškem življenju več kakor preveč?

Pusti in prazni bregovi so se prikazovali našim očem, ko smo po zgodnji toaleti hiteli na krov, da se nadhamo osvežujo-

čega morskega zraka. Kamorkoli se oko ozre, vsepovsod sivo skalovje, v katero se zaganja brezdanja voda in morski viharji. Nikjer nobenega drevesca ali zelenice. Samo na pobočju proti morju je mestoma postavljenih ali bolje rečeno, prilepljenih nekoliko revnih ribiških bajt kakor lastavičja gnezda. Prav tik morja se vleče bore gozdek, ki pa je baš tedaj gorel!

Tam v teh negostoljubnih gorah je morala v današnjih dneh poražena srbska armada iskati zavetja. Lehko si mislimo, da so bili ti pohodi počasni in težki. V Albaniji je bil višek trpljenja, ki ga je pretrpelo srbsko kraljestvo.

V Brindiziju je stopila na ladjo sloveča angleška plesalka Miss Dunkhanova. Vitka, blede v črnem krilu. Pri avtomobilu nesreči je izgubila dva otroka. Gre na Balkan z Rdečim križem. Vede se jako rezervirano.

V Santi Kvaranta, v albanskem pristanišču, vidimo prve sledove balkanske vojske. Razstreljene pristaniške zgradbe s toplopleno ladjo. Ko smo bliže prijadrali, smo videli, da se je med belim skalovjem nekaj gibalo kakor mravlje. Sto konj, mežgov in oslov tabori tamkaj. Prenašajo grški armadi v notranjost dežele hrano in strelivo po ozki cesti, ki drži od tu v Janino.

Obedujemo preje nego običajno. Stojimo na krovu, in oči nam iščejo obrežja daleč tam na obzorju. Vendar enkrat! Konjture otoka Krfa se nam prikažejo v dalja-

vi. Čim bolj se približuje ladja, tem lepša slika se nudi našim očem.

Ustavimo se daleč od pristana. Barke nas prepeljejo na kopno. Krika in vika, smeja in vpitja je dosti. Cilj popotovanja je grad Ahilejon in pa prirodne krasote Krfa. V dalji 60 kilometrov se razprostira od severa proti jugu. Brušen zelen biser v sinjem morju s snežnobelim gradom Ahilejonem. Veličastno se dviga iznad morja sredi bujnega zelenja. Notranjščina je dragoceno opremljena z mnogimi umotvori. Kroginkrog dišejo bujni vrlovi, spredaj pa obdudujem prelepo soho umirajočega Ahileja. Spemo navzdol k modremu morju po lepih stezah. Vse priča in dokazuje, da si je ta kraj izvolila in ga okrasila dovzetna duša. To je bila rajna cesarica Elizabeta, ki je tu sem tako rada prihajala. Po nje tragični smrti je postal Ahilejon last nemškega cesarja, ki semkaj prihaja skoraj slednje leto.

Zamišljeni stojimo nad morjem. Moglo bi nam pripovedovati o starodavnih časih, o narodu Fajakov, ki je bival tu, o popotniku Odiseju, ki ga je sovražna usoda preganjala po teh vodah, zastoni hrepenečega po dračem domačem pragu. Valovi pripovedujejo o minuli slavi starega veka, ki je segala do tu sem.

Danes se ponavlja zgodovina. Krf postaja zopet prizorišče važnih dogodkov, morda mu niti ne prizanese vojni vihar. Kdo ve?

skega duhovnika, a jaz pa drugih jezikov ne znam; pač slišim že slišim, ako se pogovarjajo tovariši med seboj, a ne razumem jih pa ne veliko. E, pa pri spovedi bo že kako šlo. Ako povedati ne bom znal, bom pa pokazal, tako da bo spovednik že pogruntal, kaj mu hočem povedati. To so bili moji računi za 8. december.

Prišel je dan pred Božičem. No, danes pa jenjam malo prej delati, ker je pred velikim praznikom, in da tako malo bolj slovesno zaključim službo pri brigadni pekarni (izvedeli smo, da od sv. Štefana dalje pridemo vsi k divizijski pekarni, kar se je tudi zgodilo). Ze ob treh popoldne sem se začel pripravljati za polnočnico. Ko sem bil obrtit, umit in preoblečen, grem vprašat gospodinjo (svojo delavnico sem imel takrat v neki hiši), da li je v mestu Lucku polnočnica.

»Ne, ker so vsi popi odšli z Rusi!« Poglej se smolo! Pa sem res »srečen!« — Stopil sem vseeno v mesto in sem se malo pomudil v koščolu (tako pravijo gori rimsko-katoliškim cerkvam), a mimogrede sem si nakupil nekaj za pod zobe, da bom vsaj na ta način vedel, da je sveti večer. — Ob 6. uri smo imeli večerjo (guljaš in čaj). Po večerji pa smo šli k božičnemu drevcu, ki je bilo postavljeno v sobi našega narednika. G. narednik nam je razdelil darila, vsakemu 4 smodke, 20 šport, 1 paket tobaka za svačice in dva paketa za čaj.

Odšel sem tudi jaz v svojo sobico. Povabil pa sem k sebi mizarja (rodod korški Slovenec), častniškega kuharja, ki je doma s Spodnje Štajerskega, in krojača. Kuhali smo čaj in peli božične pesmi. E, pa božične nam niso šle bogve kako dobro izpod rok. Kar nismo se mogli »uštiti«, dokler ni eden predlagal, da to pustimo in poskusimo druge. — Udarili smo po fantovskih (narodnih). In glej, vsi prejšnji nepevci so postali — ne izvršni — pač pa prav dobri pevci. Krožili smo do polnoči.

In na sveti dan? — Ta dan pa bi se vsaj ena maša spodobila, sem mislil prejšnji večer. Toda na vse zgodaj pride g. narednik s poveljem, da naj svoje stvari takoj spravim skupaj in potem pridem v pisarno pospravljat. Preden sem bil z vsem tem gotov, je bilo že davno poldne minilo. — Popoldne pa maše tudi na Ruskem ni!

Drugi dan sem se pa že znašel v pekarni. — Naj malo popišem, kako se dela v pekarni! Delaš 12 ur na dan. Vsakih 10 dni je menjavanje, tako da so enkrat eni v nočni službi, drugi drugi. Peči imamo 10. Tekom 24 ur spečemo 22krat. V vsako peč pa se vselej vsadi 62 hlebov. Sedaj pa računaj! $62 \times 10 = 620$; $620 \times 22 = 13.640$. Torej toliko hlebov spečemo v enem dnevu. To je strašno dela. Pravijo, da so gospodinje takrat najbolj slabe volje, ko imajo »ta veliko« peko, a kaj je ta peka proti naši? Nič! Mi si moramo pa še drva sami cepiti, a nismo slabe volje, čeprav je trpljenje res veliko.

Sedaj pa še malo o hrani in draginji. Hrana je že še. Jaz si večkrat skuham kak čaj. Kupim si tudi kak funt sira ali klobase. Tu gori poznamo le funt, ki je naših 42 dkg. In koliko stane na primer en funt klobase?

En funt klobase stane 2 K 40 vin.; en funt sladkorja stane 78 vin. sedaj, a pred kratkim je bil funt 1 K 20 vin.; en funt sira (navadnega) 3 K 20 vin.; en funt čaja (smeti) 2 K 80 vin.; 1 funt belega kruha 1 K; en slanik 40 vin.; eno jajce 20 vin.; en funt petroleja 90 vin.; ena mala svečka 20 vin.; vžigalice 4 vinarje; košček čokolade 24 vin.; škatljica globina 50 vin.

Mislím, da bo dosti. Danes sem dobil mali zašitek. Poslala ga mi je Kovačeva mama. Vsebinska: klobase, zavitek čokolade, nekaj šport in dopisnic. Prav nič ji ne zamerim, ker mi je poslala, pač pa sem ji dolžan zahvalo.

Vas pozdravljam Vaš Ciril.

Junaški 27. domobranski pešpolk.

Dragi Albin!

Lep, pomenljiv je bil včerajšnji dan za naš polk! Slovesno smo praznovali naš »polkovni praznik«, spomin 4. februarja 1915 na ... vrhu. Obenem je bilo včeraj otvorjeno zabavalšče, o katerem sem Ti že poročal, da ga gradijo tu v našem selišču. »Naš dom« lahko imenujemo po pravici to veličastno stavbo, ker tu notri bodo našli vojaki, ki pridejo sem doli na odpocitek ob prostih večernih urah primerne duševnega razvedrila ob zvokih godbe in petja, pri kino-predstavah in v knjižnici. Poslopje je bilo za včerajšnjo slavnost zunaj in znotraj primerno okrašeno. Velikanska dvorana, ki ima prostora za 1000 ljudi, je bila prav okusno dekorirana; da, zlepa nisem videl tako lepo dekorirane dvorane. Morda Te bo zanimalo, ako Ti napišem par stavkom o slavnosti sami: Popoldne ob 9. uri je bila v »Domu« sv. maša. Prostorna dvorana je bila polna moštva in častnikov. Med sveto mašo sta se vrstila godba in petje. Bil sem zadaj na koru med pevci. Pogled po okrašeni dvorani, pogled

skozi ovenčane stebre na ličen oltarček gori na odru in na zbrano množico, se mi je zdel veličasten. Veličasten je bil poseben trenutek, ko je po sv. maši zasvirala godba in ko je iz par sto grl zadonela cesarska pesem.

Popoldne ob 2 je pričakovalo častništvo in moštvo zunaj zabavalšča visokih gostov. Po prihodu istih se je dvorana napolnila do zadnjega kotička. Slavnost se je pričela ... Vrstili so se pozdravni in slavnostni govori, godba in petje. Krasen je bil poetičen prolog, ki ga je zložil in govoril g. kurat T... Godba je svirala dovršeno. Poleg slovenskih pesmi: »Domovini« in »Za dom med bojni grom«, sta se peli tudi dve nemški. S »cesarsko himno« in trikratnim »slava« klicem, smo pozdravili ljubljene vladarja. V najlepšem spominu gotovo ostane ta dan vsem udeležencem!

Danes popoldne ob 3—6. ure je bil v »Domu« zopet koncert. Udeležiti se ga je smelo tudi prosto moštvo. Slični popoldanski koncerti in večerne kino-predstave se nam obetajo vsak dan. Moj dragi, ne moreš si misliti, kako človeku prijetno de, ko po večih mestih tega življenja v gorah, med enakomernim pokanjem pušk in razsajanjem granat zonet enkrat sliši vse se zvoke godbe! Kakor pomladansko solnce privabi iz zemlje milijone cvetk, tako nekam obudi lepa godba v otrplem srcu milijon lepih spominov — obudi veselje do življenja!

V eni zadnjih kartic sem Ti obljubil, da Ti opišem natančneje naše zabavalšče. Bodi: Velika, enonadstropna lesena stavba je postavljena v obliki križa. Na sredi se dviga stolpič. V vrtiliču je velika dvorana z odrom. Zada in na straneh so hodniki. Lični stebri podpirajo strop. Strop in stene krasijo izžgane slike. Okenj je dovolj, izhodov kar pet. Na eni strani dvorane je knjižnica, na drugi kantina. Pri prvi se dobi krenčila za dušo — pri drugi za telo. Ako Ti omenim, da je pri drugi vedno bolj dren, kot pri prvi, boš gotovo verjel. Po celi dvorani so postavljene mize; pri katerih lahko udobno sedi do 500 mož. Že iz tega kratkega opisa lahko spoznaš, da se naše zabavalšče lahko kosa z marsikakim »društvenim domom« tam po deželi. Mislím, da v tem času marsikako društvo na kmetih počiva. Nič čudnega! Večina članov je na bojišču.

Zdravstvuj!

Tvoj Janko.

Šole in to in ono.

(Izvirno poročilo z Goriškega »Slovenca«.)

Šole na Tolminkem so pričele v vseh onih vaseh, kjer je bilo mogoče, kot druga leta, t. j. dne 1. novembra. To leto so padle vse one olajšave, ki so bile dane glede pohajanja v šolo prejšnje leto. To je dobro z ene strani, ker se bo itak radi mnogih izostankov, mnogih menjavanj učiteljskih moči, poznala vrzel v šoli, ki je niti po vojni prvi hip ne bo mogoče popraviti. Na drugi strani pa je tudi treba priznati, da rabijo starši nekatere otroke doma, posebno v letnih časih za varovanje in delo kot desnico in jim je v teh časih res žrtev, dati otroka od sebe, četudi v drugovrstno svojo in otrokovo korist. Treba bo najti srednje poti med življenjem in prosveto. Živeti je glavno, a bodočnost tudi neobhodno kliče po šoli.

Kot se je izvedelo iz zanesljivega vira, bo začel sedaj na Tolminkem pouk tudi v vaseh, ki stojé skoraj malone v vojni črti, da celo v območju sovražnega topovskega ognja. Stališče učiteljev v teh vaseh, med vojaštvom, brez hrane in vsakih pripomočkov ter ob slabi plači, bo nekako čudno. Kdor pozna razmere, ta lahko vé. Toda učiteljsko je pripravljeno na vse in vajeno vsega. Ta stan je dal vojni največ, svoja življenja in stradajoče družine — med junakiškim tolminskim ljudstvom živé tudi učitelji-junaki.

Iz šolskih ozirov se morajo izseliti iz Tolmina tudi otroci od 6 (meseca?) leta do 15. leta in pa oni, ki se ne morejo preživljati sami dalje kot tri tedne. Nekateri poredneži in neporedneži pravijo, da bo de drugi odlok spravi iz vojnega okoliša deklice, tudi one, ki se lahko preživljajo manj in dalj nego tri tedne. Kadar se gre za čast naroda in za obči človeški blagor, naj se ne govori o že inaki pokvarjenosti in o prosti volji. Ali je res nujno, da je vlačugarstvo posestrima vojne, ki pravi, da se bije za sveto stvar?

Hrane bo ubožnejšim slojem primanjkovalo. Mi nimamo ne krušnih kart ne blaga. Vsaj tiste predpisane grame na dan da bi imeli! Morda bo v kratkem bolje.

Laški zrakoplovci nas pridno obiskujejo s svojo brnečo jazo, a brez škode. Naši jim pošiljajo sršene v obliki šrapnelov, pred katerimi bežijo. Zanimivo je skoraj ob slednjem jasnem dnevu gledati ta boj v zraku. Kar ne pusté ga včasih domov, da mora po trikrat poizkušati in iskati izhoda. V zaledju pridejo včasih nizko, da je razločiti barve. Dasi jim goré, iz pogostega obiska sodeč, zelo ugajajo, vendar se daleč v deželo pri nas ne spuščajo. Bogve, kaj bi jih doletelo.

Fric.

Okrožnica vsem županstvom na Kranjskem razun Radovljiškega okraja.

Ker potrebuje naša armada velike množine živil in krmil, je odredila vojaška oblast velike dobave sene in živine v Kranjski deželi. Vojaške dobave so izključno zadeva državnih oblasti in nima deželni odbor direktno na nje nobenega vpliva. Kranjski deželni odbor pa je v svesti si svoje naloge kot varih deželne kulture tudi v tem oziru storil pri državnih oblastvih vse, kar je bilo v njegovi moči, da se breme prebivalstva olajša, v kolikor je to združljivo z vojaškimi interesi.

Predvsem potrebuje armada velike množine sene. V tem oziru je izprosil deželni odbor, da se je prvotno kranjski deželi določena dajatev znižala za eno tretjino, dalje, da se je prepovedalo samostojnim kolonom rekvirirati seno, oziroma, da se množine, ki jih vsled nujne potrebe morajo vzeti samostojni oddelki na mestu, v štejejo v uradno določeno dajatev, ter da se plačuje seno po maksimalni ceni 13 K s pribitki za stiskanje, oziroma vezavo in dovoz. Dajatev sene in slame je izključno v roki državnih oblastev, katerih tozadevnim odredbam je županstvo podvrženo v prenesenem delokrogu. Množino sene, ki se ima oddati, je končno veljavno določila vojna oblast na 200.000 q (dvestotisoč centov) za meseca januar, februar in marec 1916. Večjega znižanja deželni odbor ni mogel doseči, in se tedaj na stvari ne da prav nič spremeniti.

Oddaja sene pa jako močno vpliva na stanje naše živinoreje. Kranjski deželni odbor že nekaj let sem posvečuje vso pozornost povzdigi naše živinoreje in zato se je odločil, da prevzame vojno dajatev klavne živine v svoje roke. Dasi je prevzel s tem deželni odbor ogromno in težko delo, se zaveda, da je bil to storiti dolžan v interesu našega narodnega gospodarstva.

Vojna dajatev klavne živine je bila kranjski deželi za mesec januar, februar in april določena na 36.000 glav. Na tej računski podlagi se vrši dajatev do konca februarja.

Deželni odbor pa uvidi, da bi bilo naše kmetstvo prebivalstvo, s tem prehudo prizadeto. Nujnim prošnjam deželnega glavarja se je slednji posrečilo doseči, da je c. in kr. vojno ministrstvo določilo nov ključ za preskrbo armade ob Spči s klavno živino, po katerem se dajatev kranjske dežele znatno zniža in se ji za mesec januar, februar, marec, april in maj nalaga dajatev 16.000 glav in se ostalek preskrbi iz drugih dežel.

Z. Boberdopske p. anote.

Desetnik Fr. Z. piše:

Od lanskega maja smo tu na planoti, ki se po pravici imenuje krvava, a ne toliko za nas kakor za Italijane. Mnogo strašnih ur smo preživeli v teh mesecih, ko je divjala laška artiljerija in pehota, kakor bi hotela svet dvigniti iz tečajev, pa niti naših postojank ni. Tistega hrušča laških godb in pa klicev »Evviva Italija!«, ki so doneli 24. maja od meje sem čez našo zeleno Furlanijo, ne bom svoj živ dan pozabil. 26. maja so Savojski je mislili koncentrirati v našem ljubljanskem Tivoliju. O je! Kako so se urezali! Ostrohladna je naša Soča, a za Lahe je bila vroča! Sedaj so spravili svoje godbene instrumente, ki jih bodo svoj čas lahko porabili za žalostno koračnico »Nazaj!« Pa tudi tistih junaških klicev na juriš: »Avanti Savoia« ni več slišati, kajti premnogim laškim kričačem so naše svinčenke prevrtale grla, ostalim je pa nato upadel pogum.

Po mrzlih dneh novembra in decembra smo dobili precej tople in lepo vreme. Danes, 5. febr., sije sonce, kakor bi bili v aprilu; boj počiva, le tu in tam pok puške, v dalji pa grome topovi. V opoldanski svetlobi se koplje bližnja in daljna okolica. Pred našimi žičnimi ovirami leži še nekaj laških mrličev izza novemberskih bitk. Lahko si je misliti, kakšen je ta pogled. Zato se mi oko raje ozira v daljo, kjer se blišči naš zeleni Jadran. Vendar kakšna izpremeba med lani in letos. Lani ob tem času je na njem še vse mrgolelo parnikov, jadrnic in čolnov, letos pa je morska površina kakor izumrla. — Malo bolj na desno, na obrežju, moli kvišku visok zvonik — Ogled! Z njega gledata z daljnogledi Emanuel in njegov generalissimus Cadorna. Gledata in merita, se jezita in preklinjata: Kako blizu je zaželeni cilj — Trst in vendar tako nedosežno daleč... Ob tej misli se jima včasih kar zmede v glavi, da začneta butati po kraškem skalovju z vsemi kalibri. Pa Kras je trd in se ne zmeni za njuno božanje. A naj bi se omajal tudi Kras — živi bran na njem se ne omaje nikdar!

Oddati je po tej novi razdelitvi v drugi polovici februarja še 3500 glav, potem pa se vojna dajatev tako zniža, da bo oddati od začetka marca do konca maja mesečno le najmanj po 1500 glav. V krajih, koder bo pomanjkanje krme prisililo prebivalstvo do odprodaje živine, bo deželni odbor vzel tudi večje število.

Ker je glavni namen deželnega odbora, da uredi vojne dajatve primerno gospodarskim potrebam, naj županstva poročajo pravočasno deželnemu odboru o stanju in njihovi občini, da se oddaja po razmerah kolikor mogoče pravilno porazdeli.

Namen deželnega odbora je, vojno oddajo postaviti po možnosti na podlago proste prodaje. Opozarja se pa, da določeno število mora vojaštvu dobiti in je dolžnost državne oblasti, da v krajih, koder ne bi način po deželnem odboru vpejlane dobave dovedel do popolnega uspeha, poseže vmes s prisilno rekvizicijo. V tem slučaju bodo županstva prisiljena, da primanjkujoče število živine privedejo do oddaje.

Iz tega je razvidno, da je najkoristnejše za kmetstvo prebivalstvo, ako se oddaja klavne živine vojaštvu izvrši potom deželnega odbora, ki je pripravljen županstva tudi za njihov trud odškodovati in, ko se vrnejo zopet redne razmere, vse storiti, da se sedanje neizogibno oškodovanje naše živinoreje zopet popravi. Županstva pa, ki temu delu nasprotujejo, si nakopujejo težko odgovornost, ker kličejo nad svojo občino prisilno rekvizicijo, pri kateri jim deželni odbor ne bo mogel nikakor pomagati.

Saj je deželni odbor dobavo prevzel samo zato, da se izogne prisilni rekviziciji. To pa zamore izpeljati le, če ga podpira vse kmetstvo prebivalstvo, v prvi vrsti županstva.

Deželni odbor ne izvršuje nikake kupčije s klavno živino, ampak je stopil samo kot dobrohoten posredovalec med vojno upravo in med ljudstvom. Za svoj trud si je le izgovoril odškodnino za lastne stroške. Ako bi kaj ostalo, pride vse v korist naši živinoreji.

Županstvu se naroča, da ljudstvo v tem smislu pouči in vpliva na to, da se oddaja klavne živine vojaštvu potom deželnega odbora točno izvrši.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 16. februarja 1916.

Za deželnega glavarja:
Dr. E. Lampe.

Zastanki hipotekarnih obrestí pri dražbah

Že pred vojno in zlasti med vojno se je v mnogih krajih nabralo precej zastankov na hipotekarnih obrestih. Ker izvršilni red pri razdelitvi najvišjega ponudka daje hipotekarnim obrestim isto prednost s kapitalom le triletnim obrestim pred dnevom domika, zato mora hipotekarni upnik že v mirnih časih skrbeti, da se mu ne naberejo obresti preko treh let, kajti sicer bi pri dražbi znal izgubiti nad tri leta zastale obresti. Upnik je prisiljen pravočasno zahtevati prisilno prodajo. Ker je v teh izrednih časih precej takih zastalih hipotekarnih obrestí, zato se je bilo bati, da se v bližnjem času znatno pomnože prisilne dražbe nepremičnin, katere bi se morale prodati pod ceno in z znatno gospodarsko škodo, kajti sedaj ni prave kupčije za nepremičnine. Vlada je to stvar dolgo gledala in sedaj s cesarsko naredbo stvar tako uredila, da bodo pri dražbi isto prednost s kapitalom uživale tudi nad tri leta stare hipotekarne obresti. Naredba pa je precej drugačna za kraje, ki so neposredno prizadeti od vojne in za zaledje.

V vojnem ozemlju, — pri nas del Koroške, Goriško, Trst in Istra, — se ista vrstna prednost s kapitalom raztegne na one hipotekarne zastanke, ki niso stari preko pet let, če se nepremičnina domakne pred 1. julijem 1918. Upniku sedaj ne bo treba tako kmalu zahtevati prodaje. Ta nova določba pa ne bi dosti pomagala, ker dolžnik najbrže ne bi bil v stanu tekom tega časa naenkrat plačati vse zastanke in zraven še tekoče obresti. Zato stranke z dogovorom lahko do 30. junija 1918 zastale hipotekarne obresti in ostale trajne stranske pristojbine izpremene v nov dolg v kapitalu (obrestni kapital) in za ta obrestni kapital dobe novo zastavno pravico v vrsti glavne terjatve. Ta obrestni kapital pa ne sme biti večji kakor štiri in polletni zastanki, obrestovati se sme kvečjemu po 6% in se mora odplačati v celoti ali polletnih anuitetah v 16 letih. Stranke morejo tudi zastanke na glavnici v zgorajšnjem smislu izpremeniti v nov kapital in ga zavarovati na istem mestu. Zastavna pravica za stari kapital se istočasno izbriše. Za slučaj, da se dolžnik in upnik ne moreta

dogovoriti, lahko sodišče na predlog ene ali druge stranke dovoli to izpremembo.

Za zaledje, ki vsled vojne ni neposredno prizadeto, so sicer nove odredbe podobne, vendar precej omejene. Zastanke hipotekarnih obresti se dá na pet let razširiti le pri terjatvah proti vojaškim osebam ali njim enako stoječim (zakon o vojnih dajatvah itd.). Izprememba mora vedno dovoliti sodišče; dogovor strank ne zadošča. Izprememba se dovoli le tedaj, če dolжник verjetno izkaže, da je v prvi vrsti navezan na pridobitev ali dohodke iz tujškega prometa ali če je vojaška oseba. Če je zastavljena nepremičnina solastnina vojaške osebe in zakonske žene, prosi za izpremembo lahko tudi žena. V zaledju pa mora biti ta novi kapital poravnán ne v 16. ampak v 10. letih. Zastavna pravica se uradoma izbriše po poteku dveh let od dneva, ko bi imela biti plačana zadnja anuiteta ali obrok. Upnik bo tedaj sam skrbel, da se novi dolg redno plačuje, da hipotekarni upniki, ki so vključeni za njim, ne pridejo preveč v škodo.

Italijani zopet obstreljujejo Naborjel. — Plen na Rombonu in pri Oslavju.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. febr. (K. u.) Uradno se razglša:

Topništvo je včeraj slabše delovalo kakor zadnje dni. Sovražnik je zopet streljal na kraj Naborjel. Ko smo čistili predpolje v ozemlju Rombona, smo ujeli 37 Italijanov in zaplenili 1 strojno puško. Odbili smo napad več italijanskih stotnij. Pri oslavlju smo od zadnjih bojov zaplenili 7 strojnic, 2 metalca min in 1200 pušk.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Poročilo italijanskega generalnega štaba.

Rim, 17. februarja. (Kor. ur.) V ozemlju Rombona (kotlina pri Bovcu) smo odbili z naskokom močan oddelek 27. domobranskega polka, ki je nameraval presenetljivo napasti neko naprej potisnjeno postojanko. Ujeli smo častnika, ki je poveljeval oddelku, in nekaj vojakov. Živahno so delovale lastne patrulje v odseku Sabotin in na kraški visoki planoti, kjer so zaplenili veliko proč vrženih pušk. Naše topništvo je zadušilo pri Oslavju sinoči živahno sovražno streljanje. Utihi so morale sovražne baterije po živahnem boju pri Gorici in Sovodnju. Naš letalec je metal bombe na Nabrežino.

Dunaj. (Kor. ur.) Iz vojnega tiskovnega stana: Italijansko dnevno poročilo 13. t. m. izvaja: Običajno delovanje topništva z ugodnim uspehom, posebno proti trenskim kolonom na vzhodnih robovih Biaene (dolina Lagarina) in proti manjšim sovražnim oddelkom blizu Luserne (dolina Astico). Te trditve italijanskega dnevnega poročila so izmišljotine sovražnika. Pripetil se ni noben dogodek, ki bi se ujemal z navedenim stavkom dnevnega poročila.

V razstreljeni Gorici.

»Grazier Tagblattu« poročajo iz vojnega tiskovnega stana dne 17. febr.

Te dni sem bil v Gorici, v »mestu smrti«, kjer so izstrelki »rešiteljev civilizacije« ubili 130 žensk, otrok in starčkov, 500 pa težko ranili. Gorica je po italijanski vojski, ki naj bi jo »odrešila«, strašno trpela. 2700 hiš ima Gorica; od teh je 1200 močno poškodovanih ali sploh popolnoma porušeni. Mesto cvetic je postalo mesto smrti; oaza bolnikov se vsak dan obstreljuje. Nesmiselno, brez smotra se uničuje biser Soče. Sedaj stoji že tudi bližnje vasi pod uničujočim ognjem Italijanov. V Pevmi ne stoji več nobena hiša. V Solkanu in Vrtojbo so udarile težke granate. Gmotna škoda v Gorici sami znaša nad 20 milijonov kron.

Gorica pa vendarle živi. Trgovine so odprte. Na Velikem trgu se igrajo otroci. Zenske hodijo na izlet v okolico, kjer si morejo ogledati Oslavje, Podgoro in Sabotin. Moški opravljajo svoje posle in se ne menijo ne za granate, ne za šrapnele, ne za kroglice iz pušk. Mesto cvetja in smrti živi! Govoril sem z okrajnim glavarjem baronom Baumom, ki mi je pripovedoval to-le: Gorica ima še vedno 11.000 prebivalcev. Nasproti vračanju prebivalstva, v prvi vrsti kmetov in kupčevalcev, zavzemamo prijazno stališče. Aprovizacijo mesta oskrbuje Trst; sedaj je že izvrstna. Preje so bila živila prebivalstva večinoma nekoliko pčla, sedaj imamo vsega zadosti. Mesto je snažnejše nego je bilo prej. Ruševine in podrtine se sproti spravljajo s poti. Razstreljene vodovodne cevi in električne napeljave so zopet popravljene. Zapuščene hiše in civilno imetje se straži; pošta deluje brezhibno, ceste se neprestano izboljšujejo. Obdelujemo tudi polje v bližini postojank in izpraznjenih vasi. Žalibog, da ne moremo odposlati nekdanjega tovornega vlaka s furlansko zelenjavo na Dunaj. Dunajčani se morajo odreči tudi slovečemu šentandražskemu špaglju, ker rastejo sedaj v vrtovih

namesto špaglov granatni lijak. Cenitev škode se je za enkrat ustavila, ker prihajajo k starim vsak dan nove škode. Šolskega pouka ni, ker bi otroci ne mogli prestatiti v mrzlih sobah, v katerih so vsa okna pobita. V ostalem žive ljudje kakor običajno, kakor bi ne stali Italijani nekaj tisoč korakov pred mestom. Sedaj že vemo, kako se imamo kriti: civilisti v Gorici so postali izvežbani vojaki. Italijanski letalci prihajajo večkrat. Nedavno je eden vržl v mesto nemško pisan časopis z naslovom »Feldpost«, v katerem so bile natisnjene nesramne laži o lakoti in uporih v Berlinu ter zlagane vesti o Dunaju. Ponatisnjena je bila tudi slika »Simplicissima« o brezmesnih dneh. Mislim pa, da te laži niso bile natisnjene v Rimu, marveč v Parizu, ker se tičejo večinoma nemških razmer. — Da je Berlin prevzel botrinstvo Gorice, nas napolnjuje s ponosom in veseljem. Vemo, da se bo ta plemeniti sklep udeleževal v krepki dejanski pomoči; upamo, da bodo naši plemeniti pokrovitelji v Berlinu ob zopetni zgradbi mesta ohranili estetični značaj mesta, ohranili čudoviti baročni slog, da se tako uresniči želja našega vladarja, da postane Gorica lepša nego kdaj.

Brezpogojno se zanašamo na naše vojake; vemo, da Gorica ne bo nikdar italijanska in trdna je naša vera, da Gorice ne bodo več toliko časa obstreljevali, nego so jo doslej.

Položaj na italijanskem bojišču.

Pričakovani veliki italijanski napadi se doslej še niso pričeli. Vsekako pa postaja zadnji čas na posameznih odsekih jugozapadnega bojišča živahnejše.

Naši letalski napadi na razna mesta gornje Italije in na jadranska pristanišča niso napravili samo močnega moralnega vtisa pri sovražniku, marveč so zadali sovražnim vojaškim pripravam in zavodom tudi težko materijelno škodo in predvsem dokazali, da je tudi premoč v zraku na naši strani.

Kako sleparijo ljudstvo v Italiji.

Iz Benetk se poroča: V izložbi neke tukajšnje knjigarne je razstavljen velik zemljevid laškoavstrijskega bojišča. Na tem zemljevidu je z italijanskimi zastavicami začetna pot italijanske vojske, ki veselo hiti proti Dunaju. Že je osvojila cel Trident in Koroško! Neprestano se drena pred oknom velika množica in študira zemljevid. Seveda je marsikdo precej nevernega Tomaža glede prodiranja italijanske vojske, kakor ga kažejo zastavice na zemljevidu, toda posebno glasno si svojih dvomov nihče izraziti ne upa.

Iz »odrešenih« krajev.

Z južnega Tirolskega se poroča: V Castel Tesino v Sugarski dolini je bilo pred vojno jako dobro delujoče konsumno društvo. Ko so pa tamkaj zavladali »odrešitelji«, je društvo kmalu propadlo in zaprlo svojo prodajalno.

Zračni napad na Milan povzročil tri milijone lir škode.

Curih. Švicarski listi poročajo neposredno iz Milana: Škoda, ki so jo povzročili avstrijski letalci v Milanu, cenijo na vsaj tri milijone lir. Severno od kolodvorskega okraja so uničene tri tvornice, ki delajo za armado.

Lahi se boje za Lombardijo, žitnico Italije.

Genf. General Verroux izvaja v »L'Oeuvre«: Cadorna in italijanska armada naj le ostane ob soški bojni črti, ker če prodre tam sovražnik, je oropano laško vojno vodstvo svoje žitnice, Lombardije.

Salandra zopet na potovanju.

Lugano, 18. februarja. Prihodnje dni bo Salandra obiskal nekaj apuljskih mest, da z umetnostjo govora okrepi razpoloženje, ki se je močno ohladilo.

Italija napove Nemčiji vojno?

Poluradna glasila v Parizu poročajo, da se bo prihodnji teden vršila v Parizu konferenca zaveznikov. Ob tej priliki bo poročal ministrski predsednik Briand o svojem obisku v Italiji in izjavil, da je sedaj Italija pripravljena napovedati Nemčiji vojno. Ministrski predsednik Salandra bo o odnosno izjavo prebral pri otvoritvi državnega zbora.

Sestanek republikancev.

Lugano, 18. februarja. V Rimu se bo 27. februarja vršil sestanek italijanskih republikancev. Razpravljali bodo o vseh važnih notranjih in zunanjih političnih vprašanjih. Tudi italijanski republikanci, ki žive v Argentini in Švici, bodo poslali svoje zastopnike.

Melanje bomb iz zračnih letal.

Velikanski napredek, ki se je zadnja leta dosegel na polju zrakoplovstva, različno izboljšana in novo konstruirana letala nudijo v sedanji vojni zelo dragoceno orožje. Zračna letala, t. j. zrakoplovi in aeroplani, ne služijo samo za opazovalno službo, ampak so tudi strašno napadalno orožje iz ozračja.

Misel, metati iz višine na sovražnika razstrelilne snovi, je stara že več kakor

sto let; ta načrt je izražen že v starih zapiskih iz leta 1784., torej že eno leto potem, ko je Montgolfier iznašel prvi balon z razgretim zrakom. Ta načrt pa se je izvedel šele 1849 za časa avstrijsko-italijanske vojne. Poizkusi niso uspeli; pokazalo se je namreč, da se iz nevdoljivega zrakoplova dá cilj le skrajno težko zadeti. Feldmaršal grof Thurn-Valsassina je vodil obleganje Benetk ter je hotel metati iz Montgolfierovih balonov na mesto bombe, katere je napravil topniški častnik Uchatius. Dne 24. junija 1849 sta se vzdignila častnika Augustin in Uchatius nad Benetke. Toda v zgornjih zračnih plasteh so bili neugodni morski vetrovi, zrakoplova sta se zibala semintja, končno pa sta padli bombi iz zrakoplovov v morje.

Navzlic temu, da se je ta poizkus ponesrečil, so se odsedaj dalje bavile skoraj vse države, posebno pa Francija, Angleška in pozneje Amerika s tem novim problemom. Splošno se je domnevalo, da se bo stvar dala primerno zboljšati, in povsod se je pojavljal strah, da ne bi metanje bomb iz letal postalo nevarno vojno orožje. To dokazuje tudi javna prepoved, ki se je sklenila na haški mirovni konferenci 1899, da se za bodočih pet let ne sme metati bomb iz zračnih letal; ta prepoved je prišla ob veljavo 1911, ker je večina veselil ni hotela kot brezpredmetno še nadalje podpisati. — Odkar je 1904 na Francoskem iznašel Lebaudy vodljiv zrakoplov, so se poizkusi z metanjem bomb v Toulu živahno nadaljevali. Zadnjih pet let pred izbruhom vojne so se prirejale v Nemčiji (1912) in drugod tekme v metanju bomb iz zračnih letal. Toda te tekme niso pokazale ravno posebnih rezultatov, ker se je doseglo le komaj 40 odstotkov zadetkov. Pred dobri dvema leti pa je iznašel Amerikanec Scott neko pripravo, s katero se dá meriti na določen cilj pri metanju bomb. To pripravo je prevzela večina držav (Nemčija je že nekaj prej imela svojo iznajdbo) ter jo po svoje predrugačila in izboljšala. (Letalski krogi so mnenja, da so sovražniki uporabljali podobne aparate tudi pri zračnem napadu na Karlsruhe 15. junija 1915.)

— Če se upošteva padalna hitrost bombe, hitrost zračnega letala ter višina, v kateri se letalo nahaja, se dá precej lahko določiti trenutek, v katerem je treba vreči bombo na določen cilj. Po zakonih prostega pada leti namreč bomba z vedno večjo hitrostjo proti zemlji, tako da premeri v 1, 2, 3, 4 . . . t sekundah približno $1^2 \cdot 5 = 5$, $2^2 \cdot 5 = 20$, $3^2 \cdot 5 = 45$, $4^2 \cdot 5 = 80$. . . $t^2 \cdot 5 = X$ metrov zračne poti. Če se vrže bomba iz letala, ki leti s hitrostjo $v = 30$ metrov v sekundi, obdrži tudi bomba isto hitrost. Bomba se torej ves čas padanja nahaja navpično pod letalom (seveda če letalo ne izpremeni smeri), ne pada v ravni črti navpično proti zemlji, ampak njena pot je kriva črta, takozvana parabola. Vzemimo n. pr., da preleti letalo cilj, katerega hoče zadeti, v višini $h = 800$ m, potem mora letalec vreči bombo že pred ciljem (v tem trenutku vidi letalec cilj poševno pred seboj), kajti bomba rabi, predno pade do cilja, $v \cdot 165 = 1247$ sekund, vrhu tega pa leti še z letalom med tem časom $1247 \cdot 30 = 3741$ metrov. — Iz tega sledi, da bi si moral letalec trenutek, kdaj naj vrže bombo, šele izračunati, kar bi zahtevalo obilo časa. Vso to izgubo časa pa nadomesti aparat za ciljanje, ki obstoja pravzaprav le iz po krožnem loku se premikajočega daljnogleda in pokaže takoj trenutek, kdaj je vreči bombo. Letalec mora pri tem določiti le višino in hitrost, s katero leti njegovo letalo, da more zavrteti daljnogled do gotove številke na krožnem loku; sedaj gleda le skozi daljnogled, in ko se prikaže cilj, katerega hoče obstreljevati, v daljnogledu, je pravi trenutek, da vrže bombo. Višino, v kateri se letalec nahaja, mu pokaže tlakomer ali pa višinsko merilo, težko pa je določiti (iz števila propelerjevih obratov) hitrost, s katero leti letalo. Vetrovi od strani in od spredaj, neenakomerno delovanje motorja vsled vetrov in vremena zelo otežkočajo natančno cenitev prave hitrosti. Vsekako pa je izurjen letalec s pomočjo tega aparata v stanu, s precejšnjo gotovostjo zadeti iz velike višine cilje (posebno daljše, kakor železnične proge, mostove in večje komplekse poslopij), osobito, ker se bomba izproži popolnoma avtomatično na ta način, da letalec z nogo pritisne na poseben vzvod; prihodnja bomba se zopet takoj avtomatično sama nastavi. Sklepati se pa dá, da so v sedanji vojni tudi ta aparat za ciljanje vsled obilnih izkušenj precej izboljšali in izpopolnili.

Drač obkoljen.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. febr. (K. u.) Uradno se razglša:

Skupina Albancev pod našim vodstvom in ojačena z avstrijskimi četami je zasedla Kavajo. Posadka, orožniki Essad paše, so se rešili ujetništva le s tem, da so ušli na neko ladijo.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Torpediran francoski parnik pri Draču.

Dunaj, 18. febr. (K. u.) Uradno se razglša:

Naš podmorski čoln je torpediral zjutraj 16. t. m. pri Draču francoski parnik, ki je zavozil nato na prod.

Poveljstvo mornarice.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 18. februarja. (K. u.) Veliki glavni stan:

Sovražni letalci so napadli kolodvor Hudova (v Vardarski dolini južnoahodno od Strumice).

Vrhovno vojno vodstvo.

× × ×

Z osvojitvijo Kavaje, ki leži 17. km jugovzhodno od Drača, od Drašega zaliva pa le 5 km, je zveza med Dračem in Valono po suhem odrezana. Branilci Drača so popolnoma osamljeni in se bodo mogli v slučaju napada umakniti edinole na ladje, kar so tudi Essadovi vojaki morali storiti po zavzetju Kavaje. Iz današnjega uradnega poročila se tudi vidi, da se nam je v kratkem času posrečilo pridobiti znatne albanske čete za našo stvar, ki je tudi stvar Albanije, ker je Avstrija v nasprotju z Italijo in entento vedno odkrito nastopala za samostojnost Albanije.

Nada naših sovražnikov, da bi s preprečenjem mirovnih pogajanj s Črnogoro in z obrambo Drača in Valone vezali močne avstrijske sile na postransko bojišče, se je vsled sodelovanja Albancev popolnoma izjalovila. Drač je na suhem popolnoma obkoljen. Pa tudi edino pot za umikanje, ki je še odprta, namreč po morju, vedno ogrožajo naši podmorski čolni, kar dokazuje torpediranje francoskega parnika pred Dračem.

Srbi branijo Drač.

Budimpešta, 18. februarja. »Az Est« poroča iz Lugana: Drač brani novo urejena tretja srbska armada, ki ji poveljuje general Sturm.

Italijani pri Draču.

Genf. »Temps« izvaja: Če se Italijani pri Draču res branijo, dokazuje to le, da hočejo pridobiti čas, da morejo vkrcati posadko.

Boji v Albaniji.

Bukarešt. Poluradno glasilo rumunske vlade poroča: Na solunski in na albanski bojni črti se pričakujejo veliki dogodki. Bojevali se bodo najbrž pri Draču in pri Valoni. Lahi so storili vse, da ojačajo svoje čete v Albaniji, ker gre zdaj za nadvlado na Jadranskem morju. Boji bodo tim ljutejši, ker tvori Kotor po padcu Lovčena močno opiralnišče avstrijskemu brodovju. Avstrijske bojne ladje lahko obstreljujejo vsak čas celo albansko obrežje in tamošnje zaloge živil in streliva. Italiji je zdaj važnejša albanska kakor bojna črta ob Soči, kar dokazuje tudi popotovanje francoskega ministrskega predsednika v Rim, kjer je dosegel, da se ne upira Cadorna več podjeljem na Balkanu.

× × ×

Brezupen položaj Srbov na Kriu.

Atene, 18. februarja. Iz Krfu poročajo zanesljivi očitvidi, da vladajo med tam izkrcanimi Srbi naravnost strašne razmere. S srbskimi vojaki, katerih je kvečjemu 30.000 mož, postopajo Francozi kakor z ujetniki. Spati morajo na prostem na tleh brez odej. Tekom 14 dni je umrlo 1400 mož, samo eno noč 170.

Črnogorski kralj se preseli v okolico mesta Bordeaux.

Bern, 19. februarja. (K. u.) »Matina« poroča iz Bordeauxa: Črnogorski kralj in njegova rodbina se nastani v okolici mesta Bordeaux na nekem posestvu pri Lormonsu.

Uplenjeno letalo.

Solun, 17. februarja. (Kor. ur.) francoski letalec je severno od Soluna prisilil neko letalo, da je pristalo, nakar je bilo zaplenjeno. Opazovalec je bil ranjen in ujet, pilot je ušel.

Francoski letalni napad na Bolgarijo.

London. (K. u.) Iz Soluna se poroča: V sredo je napadlo 13 francoskih letal Strumico in tamošnje tabore. Vrgla so 150 bomb, ki so povzročile več požarov. Letala so obstreljevali. Vrnila so se nepoškodovana.

Izmišljeno poročilo, da je ponujala Rusija Bolgariji mir.

Sofija. (K. u.) Bolgarska brzojavna agentura dementira poročilo nekega diplomata sporazuma, ki se je objavilo v grškem časopisju, češ, da je ponudil, predno so zasedli Bolgari Bitolji, ruski poslanik v Stockholmu bolgarskemu poslaniku mir in da so se formalno pogajali in da so Bolgari zahtevali Florino.

Obligaten pouk nemščine v Bolgariji.

Iz Sofije se poroča: Naučni minister pripravlja predlogo, s katero se uvaja obligatorični pouk nemščine v bolgarske srednje šole. Nemčija da potrebne učne moči na razpolago.

Nova nasilna entente na Grškem.

Četverosporazum zasedel železnico in brzojave v Tesaliji in na Moreji.

Frankobrod ob Meni. (K. u.) »Frankfurter Ztg.« poroča iz Carigrada: Uradno se brzojavlja iz Aten, da se napovedali poslaniki Anglije, Francije, Rusije in Italije ministrskemu predsedniku Skuludisu suhoparno, da je sklenil vojni svet v Parizu, naj se zasedejo po sporazumu vojaško vse grške železniške in brzojavne postaje v Tesaliji in na Moreji. Poslaniki so pripomnili, da če se ne ukloni Grška sklepu, nastopijo s silo. Takoj sklicani vojni svet se je posvetoval o novem položaju.

× × ×

Tesalija je severni del Grške. Meji z Macedonijo. Moreja je cel južni polotok, zvezan z ostalo Grško le po Korintski pomorski ožini.

Skuludisova izjava o Krfu.

Atene, 18. februarja. (K. u.) Agence Havas javlja: Na interpelacijo poslanca Sokkli, ki zastopa otok Krf, je ministrski predsednik izjavil: Grška vlada ni privolila, ampak ugovarjala izkrcanju Italijanov na Krfu. — Imamo uradno izjavo, da se karabinjeri takoj odstranijo, ko ne bodo več potrebni. Lahko pomirim cel narod radi njegove hojzani. Laški orožniki bodo spremljali črnogorske čete, in morda jih bo samo 20. Ponavljam, da so zavezniki podali zelo jasno in kategorično izjavo: Kakor hitro odpade vzrok za navzočnost zaveznikov na Krfu, odidejo vsi.

Sarrailla sprejme grški kralj.

Atene, 18. februarja. (Kor. ur.) Agence Havas: Prihodni teden dospe semkaj general Sarraill ter ga sprejme kralj.

Venizelos še ne misli nastopiti.

Rotterdam, 17. februarja. Venizelos je izjavil poročevalcu »Daily Chronicle« v Atenah, da se še ne misli vrniti v politično življenje. Za parlament se tako malo meni, da niti parlamentarnih poročil ne čita.

Ententa in živila za grško armado.

Pariz, 17. februarja. (Kor. ur.) »Journal« poroča, da je francoski generalni štab grški intendanci dal na razpolago več tovornih avtomobilov za oskrbovanje grške posadke v Seresu z živili.

Rumunija se bliža Bolgariji?

Rumunija se bliža Bolgarski.

Kodanj, 17. februarja. »Nowoe Vremja« poročajo iz diplomatskega vira, da sta se Radoslavov in Bratianu na bolgarskih tleh razgovarjala o celi vrsti perečih vprašanj; sicer se trdi, da se je šlo le za gospodarska vprašanja, vendar se je govorilo o zelo važnih političnih zadevah in se je doseglo nekak sporazum. Od tega razgovora je opaziti neko presenetljivo zblizanje med obema državama, kar provzroča ententino nezaupanje proti Rumuniji.

Sporazum in Rumunija.

Genf. »Petit Parisien« poroča zasebno iz Rumunije: Govorice, da so stavile osrednje velesile Rumuniji nekak ultimat, niso utemeljene, a prijatelji sporazuma se boje, da se najbrž Bratianu ne bo mogel več dolgo držati. Za sporazum bi bila nesreča, če bi sledil Bratianu Marghiloman, ker bi bilo pokopano vsako upanje na intervencijo Rumunije.

Rumunska vlada se ne vé odločiti.

Ženeva, 17. februarja. Pariški »Eclair« pravi: Jonescujevo časopisje piše ošabno, vlada pa je danes bolj brez glave kakor le kdaj.

Kaj zahteva rumunska opozicija od entente.

Kolin, 18. febr. Bukareški dopisnik »Kölnische Ztg.« poroča: Obisk bolgarskega carja v Nemčiji in Avstriji je rumunske vojne hujskače zabolj v dno srca. Značilno je za te kroge, da so stavili te zahteve, če naj Rumunija nastopi na strani entente: ententa mora obdržati Solun, osvoboditi Srbijo in Črno goru, zasedati Galicijo in Bukovino, odločilno zmagati v Karpatih in vzeti Carigrad.

Rumunija in Grška.

Ženeva, 18. febr. V atenskih diplomatskih krogih se razširja vest, da se Rumunija in Grška pogajata za ožjo zvezo v obrambo svojih interesov na Balkanu.

Rusija ne dá zemlje Rumuniji.

Dunaj, 17. februarja. »Korr. Rundschau«: Gestecki, član ruske dume, objavlja v nekem besednjaku listu, da so mu v Petrogradu na avtoritativnem mestu zagotovili, da Rusija niti oddaleč ne misli odstopiti kaj zemlje Rumuniji.

Železniški promet med Rumunijo in Srbijo.

Bukarešt. 19. t. m. se otvori na že pripravljeni železnici osebni promet iz Rumunije v Srbijo.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. febr. (K. u.) Uradno se razglša:

Izvemši navadnih topniških bojev nobenih posebnih dogodkov.

Nomestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 18. februarja. (K. u.) Veliki glavni stan:

Položaj se ni izpremenil.

Vrhovno vojno vodstvo.

PRED NOVIMI RUSKIMI NAPADI?

Bukarešt, 18. februarja. O novi ruski ofenzivi proti vzhodni Galiciji izve »Vitorul«, da so Rusi svojo armado najmanj podvojili in da so vse elite čete zbrali na tem bojišču. Ruski artiljerijski ogenj sedaj zelo učinkuje; angleški težki topovi so precej številno zastopani.

PONESREČENI RUSKI LETALSKI NAPADI.

Iz vojnega tiskovnega stana se poroča z dne 17. t. m.: Ruski letalci so poskušali včeraj ob Stripi posnemati izborna delovanje naših letalnih brodovij. Napadli so ponoči naše postojanke, pa so bili tako lepo sprejeti, da so rajši kar najhitreje izginili. Ruski letalski napad je ostal brez vsakega uspeha. Tudi poizkušeno poizvedovalno delo ob Korminu je istotako neuspelo. Poizvedovalne oddelke so naši kravo odbili.

VESTI IZ BUCZACZA.

Lvov, 17. febr. »Gazeta Wieczorna« poroča iz Buczacza: Naše postojanke leže le 200 korakov oddaljene od ruskih. Skozi mesto se neprestano pomikajo vrste ruskih ujetnikov in ranjenci. Velik del hiš blizu glavnega trga je uničil ogenj tekom bojev v lanskem avgustu. Pogorelo je tedaj 150 hiš; mestna hiša je ostala nepoškodovana; pač pa je močno trpel grad 24letnega grofa Arturja Potocki, katerega so Rusi odveli s seboj. Bombe, ki so jih zadnji čas metali ruski letalci na Buczacz, so ubile nekaj oseb.

NOVI POVELJNIK POLJSKIH LEGIJ.

Za poveljnika poljskih legij je imenovan c. in kr. generalni major Stanislav vitez Puhalski-Slepowron.

RUSKI POLJAKI IN ENTENTA.

Ženeva, 18. februarja. Lyonski »Progres« poroča, da ruski Poljaki v tujini zahtevajo, da naj ententa garantira za avtonomijo Poljske, kajti ruskim obljubam ne dajo vere. Če ententa tega ne stori, so voljni stopiti v prijateljstvo z osrednjima silama.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 18. febr. (K. u.) Veliki glavni stan:

Angleži so še enkrat poizkusili, da zopet pridobijo svoje posojanke južno od Yperna, a smo jih krvavo odbili.

Severozahodno od Lensa in severno od Arrasa so razstreljevale naše čete uspešno mine. Nek mali nemški oddelek je prišel al z nekega ponočnega podjetja proti angleški postojanki pri Bonquevilersu (severno od Alberti) nekaj ujetnikov in eno strojnico.

Tik južno od Somme se je izjalovil napad svežih francoskih čet v našem ognju. Na ostali bojni črti od časa do časa živahen topniški boj. Nobenih posebnih dogodkov.

Naši letalci so odgovorili na nočne sovražne letalne napade na Flanderskem z metanjem bomb na Poperinghe.

Vrhovno vojno vodstvo.

Nemški načrti na zahodu.

»Times« pišejo: Nemških načrtov na zahodu se še ne da jasno spoznati. Vendar pa kažejo znaki, da nameravajo Nemci v prvi vrsti napad na zahodu proti Angliji. Vemo, da so Nemci prepeljali 17 divizij od vzhoda na zahod. Če ne pridejo drugačna poročila, moramo računati s tem, da se ponove dogodki leta 1914, ki so se končali v bitki ob reki Marne. Tega podjetja bi se gotovo tudi nemško pomorsko in zračno brodovje uspešno udeležilo.

Pomanjkanje papirja na Francoskem.

Kodanj, 18. februarja. »Berlinske Tidende« poroča iz Pariza: Vsled pomanjkanja papirja so se časopisi »Matin«, »Journal«, »Petit Journal« in »Petit Parisien« medseboj dogovorili, da bodo pet dni v tednu izhajali le na štirih straneh.

Pariški posveti.

Lugano. »Stampa« poroča: Pariški svet četverosporazuma se snide dne 27. t. m. Italijo bodo zastopali Sonnino, Tittoni, Cadorna in Porro.

Francoski parlament.

Pariz, 18. februarja. (Kor. ur.) Na dnevnem redu je bila danes razprava o predlogu Ferrvia, s katerim se vlada pozivlja,

naj poskrbi, da se bo spoštovala odprava njene kontrolne pravice nasproti vsem mobiliziranim narodnim silam. Briand je izjavil, da se upira takojšnji diskuziji. Razprava bi ne bila neškodljiva. Ako bi zbornica kljub temu začela razpravo, bo vlada zapustila svoje klopi in ne bi več sledila debati. Zbornica se je s 349 proti 161 glasovom izjavila proti takojšnji razpravi.

Nova angleška armada šteje največ 600.000 mož.

London. »Times« poročajo, da dobe Angleži 600.000 moč močno novo armado, če vpkličejo po novi službeni postavi pod orožje vse neoženjene od 18. do 40 leta. Oženjenih namreč ne smejo pozvati pod orožje.

45 sinov angleškega visokega plemstva padlo.

Kolin. »Kölnische Volkszeitung« poroča: Angleški listi poročajo, da je padlo 45 sinov visokega angleškega plemstva.

6 odstotkov angleške trgovinske mornarice potopljenih.

Berlin. »Lokalanzeiger« piše 18. t. m. ob obletnici vojske s podvodnimi čolni: Vemo, da leži nad 6 odstotkov vse angleške trgovinske mornarice v morju in da odteguje angleška strategija zelo velik del angleške mornarice prometu.

Rusi zavzeli Erzerum.

Turško uradno poročilo.

Carigrad, 18. febr. (K. u.) Agence telegraphique Milli:

Iraška bojna črta.

Streljanje topništva in ephote pri Kut el Amara. Sovražne sile v odseku Sela Iljé, ki so se približavale desnemu bregu reke Tigris, smo prisilili po triurnem boju, da so se morale umakniti. Zasledovali smo ga v drugo utrjevalno črto. V boju z nekim sovražnim švadronom je ta pobegnila, ko je izgubila 30 mrtvecev.

Perzija.

Južnozahodno od Hamadana so naši oddelki, ki so jih sestavljali perzijski prostovoljci, s protinapadom prepodili in zadali znatne izgube Rusom, ki so nameravali napasti kraj Kel Kaner.

Kavkaška bojna črta.

Nič važnega.

Dardanelska bojna črta.

Neka križarka in več torpedovk je izstrelilo 15. in 16. t. m. v morskih ožinah z visokega morja nekaj granat, a so se umaknile vsled protiojnja naših baterij. Naš oženj je pregnal tri sovražna letala, ki so preletela morske ožine.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, 15. februarja. Pri naši ofenzivi pri Erzerumu smo po artiljerijski pripravi vzeli z naskokom še en fort. Zapolnili smo 20 topov, municijo in ugrabili ujetnike.

16. f e b. Poleg obeh pred kratkim zasedenih fortov so naše hrabre čete 15. februarja zvečer osvojile še sedem fortov. V naših rokah se nahajajo fort: Karaginbek, Tafta, Čobandele, Tasanghez, Uzunakhmen-Karakol, Uzunakhmen št. 1, Kaburga, Ortaink, Ortaink-Illiaevessi.

Rusi vzeli Erzerum.

Berlin, 18. februarja. Reuter poroča iz Petrograda:

Erzerum je zavzet.

»Berliner Tageblatt« izjava: Trdnjava Erzerum ni posebne strateške važnosti. Z ozirom na slavno preteklost mesta smemo biti prepričani, da store naši turški zaveznički vse, da zopet osvoje mesto.

Erzerum.

Erzerum je glavno mesto azijskega vilajeta Erzeruma v turški Armeniji. Vojaško pa mesto ni bilo tako utrjeno, da bi odgovarjalo svojemu imenu, da tvori ključ, ki odpira Malo Azijo. Ker leži blizu rusko-turške meje, je bilo izpostavljeno ruskim napadom. Mesto leži na južnem robu visoke planote, 8 km oddaljeno od mesta, po katerem teče reka Evfrat. Iz Erzeruma vodi nova, dobra cesta v Trapezunt in v Sivas, cesta skozi postansko dolino reke Arras vodi v Kura, od tam pa v Kars in v Aleksandropol.

Mesto šteje približno 40.000 prebivalcev. Rusi so vzeli mesto že večkrat. General Paskjevič je vzel mesto v rusko-turški vojski 1828—1829. Turki, ki so dobili mesto leta 1866 nazaj, so je utrdili s 14 novimi utrdbami. Izmail paša je predal Rusom mesto leta 1877 s 25.000 vojaki, a Rusi so zopet odstopili mesto Turkom v miru, sklenjenem v Sv. Štefanu. Prvi boji v sedanji turško-ruski vojski so se bili na kavkaškem bojišču.

× × ×

Pohod Turkov proti Egiptu.

Bukarešt. Carigradski listi poročajo, da je poslalo turško vojno vodstvo novo, močno oboroženo armado na bojišče pri Suezu.

Kitchener o Egiptu in o Mezopotamiji.

London. (K. u.) V gosposki zbornici je obvestil Kitchener, da so odstranili indijske divizije iz Francije in s Flanderskega. Nato je izjavil: Ker so si Nemci napravili pot v Carigrad, bi lahko turška armada, ojačena z Nemci, nastopila proti Egiptu ali pa ojačila svoje sile v Mezopotamiji in istočasno izvedla mogočen topniški napad na naše gallipolske postojanke. Sklenili smo zato, da izpraznimo Gallipoli in da pomnožimo svoje čete v Solunu in Egiptu. Turki resno groze, da napadejo Egipt. Ukrenili smo potrebno, da branimo Sueški prekop. O Mezopotamiji je izjavil Kitchener, da so napadli turško postojanko 27. januarja, a bila je premočna in zato je niso mogli vzeti. General Alymer čaka ojačen, preden ponovi prodiranje, da se združi s Townshendom, ki se lahko s svojimi četami še dolgo drži. Lord Crewe je izjavil, da se je načrt o zgradbi ladij izpremenil, ker manjka delavcev. Strelivo se dobavlja zdaj zadovoljivo. Vlada nadzoruje 2700 municijskih tvornic, a uporaba se pomnoži, ko se podaljšajo dnevi. Ne gledamo v bodočnost z lahkim srcem, a s treznim zaupanjem in izrabljamo vsa postavna sredstva, da pritiskamo na Nemčijo. Geslo o izčrpalni vojski moti, če se misli, da vojsko lahko nadaljujemo, ne da bi napeli vse sile.

Nemčija in Amerika.

Rešitev odložena.

Newyork, 18. februarja. (K. u.) Reuter javlja: Vsi jutranji listi so prinesli vest, da je spor z Nemčijo dejansko poravnal. Lansingova napoved, da se vprašanje podmorskih čolnov na novo odpre, je v diplomatičnih krogih vzbudila veliko presenečenje.

Amsterdam, 18. februarja. (K. u.) Washingtonski dopisnik »Times« poroča: Kakor je bilo pričakovati, Amerika noče odobriti nemškega načrta, da se bo oborožene trgovske ladje obstreljevalo brez svarila. Pri včerajšnji vladni seji se je izdala sledeča vladna izjava: Čeravno je vlada mnenja, da trgovske ladje ne smejo biti oborožene, kakor se je neoficijelno sporočilo zaveznikom, vendar vlada uvidi, da se mednarodnega zakona brez privolitve vseh ne more izpremeniti.

London, 17. februarja. (K. u.) »Times« poročajo iz Newyorka: Mogoče je, da se rešitev slučaja »Lusitania« odloži, dokler Nemčija ne izjavi, da oboroženih trgovskih ladij ne bo torpedirala. To je danes Lansing sporočil nekemu dopisniku.

Frankfurt, 18. februarja. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Newyorka: Po neki poluradni vesti Nemčija odloži svojo kampanjo proti oboroženim trgovskim ladjam, da Amerika dobi časa, da svoje državljane posvari pred vožnjo na oboroženih trgovskih ladjah.

Grof Albert Apponyi — poslanik v Washingtonu.

V nekem ameriškem listu beremo berlinsko vest z dne 10. januarja 1916, katera pravi, da je zelo verjetno imenovanje grofa Alberta Apponyi za avstro-ogrškega poslanika v Washingtonu.

Švedska na razpolju. — Položaj resen.

Rotterdam. Listi poročajo iz Londona: Velikansko razburjenje je povzročilo, ker so zadržali na Švedskem pošto. Londonski listi pišejo, da se položaj s Švedsko resno poostrejuje, kar zopet dokazuje, kako zavzejena je cela angleška inozemska politika.

Kodanj. Listi poročajo iz Petrograda: Na Finsko so ustavili ves zasebni osebni in tovorni promet. Finske deželne železnice so podredili državnim obrambi.

Kje se odloči vojska?

Curih. Znani vojaški kritik »Tempsa« polkovnik Repington se zopet peča s preteklostjo in z bodočnostjo vojske. Sporazum more le zmagati, če se izčrpa nemška armada. Priznava, da se izčrpajo mogočne nemške rezerve le, če prisilijo zaveznički Nemce na velikopotezne akcije, ker če se tudi pretirano cenijo, niso izgubili Nemci vseh tudi ranjence do konca decembra 660.435 mož, januarja letos so pa izgubili komaj 36.000 mož. Obžalovati se mora, ker se zniža povprečna izguba vsak mesec in se ne more upati, da se njih izgube povišajo. Če Nemci tudi v bodoče ne izgube mesečno več kot 30.000 mož, ne more sporazum zmagati. Repington ne umeva solunskega podjetja, kakor ni umeval dardanelske ekspedicije. Moči se le cepijo in Nemci zato lahko mislijo na veliko osredotočeno ofenzivo v severni Franciji. Repington sodi, da se odloči svetovna vojska na severnem Francoskem, kjer naj osredotoči sporazum vse svoje moči.

Ogrski državni zbor.

Resnična beseda o draginji.

Budimpešta, 17. februarja. (Kor. ur.) V zbornici je poslanec ljudske stranke Hal-

Sprejme se
na manjše
gospodarstvo

poštenega obna-
šanja, katera so
razume na gospodarska dela. Naslov pove iz pri-
jaznosti uprava „Slovenca“ pod števil. 435.

deklet svinjskega mesa

večinoma s kožo,

proda

Ignac Hrovat
mesar

Jesenice, števil. 96. Gorenjsko.

PREKLIC.

Anton Frelj na Brez ah obžalujem tem potom
vse, kar sem žaljivega govoril o Jerici Petrovič
služkinji v gostilni Gabrijelčič in se ji zahvaljujem,
da je odstopila ob moji povrnitvi vseh stroškov,
od sodnijskega postopanja.

Kontoristinja

vešča nemške in nekoliko tudi slovenske steno-
grafije, isče službe, sprejme tudi na deželi.
Ponudbe upravnštvu pod 486 kontoristinja.

Pozor! Blago Pozor!
se vsaki dan podražuje!

Spomladanska novost

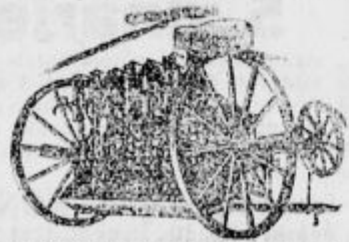
je za dame svilena obleka in plačci, posamezne jorice in
krila iz najboljše kakovosti in najmodernejšega kroja.

Na večja izbira splošne konfekcije za dame, de-
klince, gospode in dečake, v najmodernejših barvah in naj-
novejši obliki, z znano nizkimi cenami.

Ljubljansko skladišče oblek **O. BERNATOVIC**, Ljubljana, Mestni trg 5-6.

Poljsko orodje

kakor: stroje-sejalce, piuge, valjarje, brane, kultivatorje
žetvene stroje, kosilne stroje, stroje za vezanje, grablje,
obracalce za seno, mlatilnice na enostavno in dvojno či-
ščenje, bencin-motorje, bencin-lokomobile in tudi vse
druge gospodarske stroje in orodje
izdeluje in razpošlja priznано v naj-
boljši izdelavi:

Ph. Mayfarth & Co., Dunaj,
II., Taborstrasse Nr. 71.

Katalog Nr. 824 gratis in franko.

Neizmerne žalosti potrta naznanjam vsem sorodni-
kom in znancem, da je preminul moj vroče ljubljani,
nadvse dobri soprog, skrbni oče, sin, brat, zet, svak
in netjak — gospod

Franc Golli

c. kr. nadporečnik, c. kr. fin. komisar in davčni ref. v Logatcu

včeraj 18. svečana nenadne smrti, previden s tolažili sv. vere,
po groznih mukah, v starosti 37 let.

Pogreb nepozabnega rajnega se vrši v nedeljo, 20. t. m.,
ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Maše-zadušnice se bodo darovale v trnovski cerkvi.
Bodi mu blag spomin!

V LJUBLJANI, dne 19. svečana 1916.

Pani Gold roj. Trtnik, soproga. — Branko in Stašek, sinova. — Pani
Golli roj. Hafner, mati. — Robert Golli, brat, prekurist trdnice A. & E.
Škaberne. — Ana Golli, sestra, učiteljica. — Rodbine: Tretnik, Demšar,
Drahsler in Petrovič.

Brez posebnega obvestila.

465

Zahvala

pristrčna vsem, ki so nam s tako odkritosrčnim sožaljem izrazili svoje sočutje,
ko nam je umrl predobri in premili naš strček, preč. gospod

Alojzij Kreft

župnik na Ponikvi ob južni železnici

Zahvaljujemo se pred vsem preč. gospodoma dekanoma iz Šmarje in iz
Slov. Bistrice, preč. g. prof. Vreže-tu za lepi cerkveni govor, vsem preč. g. du-
hovnikom za obilno udeležbo vkljub skrajno slabemu vremenu. Prav tako vsem,
ki so skazali zadnjo čast našemu dragemu pokojniku. Srčna hvala tudi č. g. pev-
cem, ki so doma in ob grobu, ljubitelju petja, tako krasno zapeli posmrtnice, in
zahvala iskrena vsem darovalcem vencev in spremljevalcem in rediteljem slo-
venskega pogreba. Prav posebna zahvala naša tudi preč. g. kaplanu za vse, kar je
storil iz ljubavi in prijateljstva milemu našemu strčku zlasti v bolni in
ob smrti.

Pripočemo nepozabnega blagopokojnika vsem znancem in prijateljem v
ljubi spomin in v pobožno molitev.

Maribor-Ljubljana, 18. februarja 1916.

Marija Štupca roj. Kreft

učiteljska vdova.

Marija Štupca
c. kr. vad. učiteljica.

Antonija Štupca
učiteljica.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo tužno
vest, da je Vsemogočni poklical v boljše življenje dobrega so-
proga in skrbnega očeta, brata, strica, svaka, gospoda

Franjo Šetina

nadučitelja, imetelja zlat. zaslužn. križca, most. svetovalca, predsed-
nika Belokr. podružnice kmet. družbe in revizorja črnem. posojilnice

dne 15. svečana, v starosti 63 let. — Pogreb se vrši dne 28.
svečana ob 2. uri popoldne v Črnomlju.

Bodi mu ohranjen blag spomin!

ČRNOMELJ, dne 17. februarja 1916.

Josipina Šetina, soproga.

Egidij, Dorče, Franci, Julček, Alojzij, Anica, otroci.

Brez posebnega obvestila.

453

Posebna naznanila se ne bodo razpošiljala.

Marija Domicelj, roj. Lavrenčič, prežalostno naznani v
imenu vseh svojih otrok, da je nje preljubi, nepozabni soprog
in otrokom plemeniti in nad vse dobri oče

Alojz Domicelj star.

trgovec in posestnik

na svoj 48. poročni dan v četrtek dne 17. t. m. ob polu 5. uri
popoldne v sanatoriju Elizabetum v Ljubljani, v 74. letu svoje
starosti cerkveno previden, izdihnil svojo preblogo dušo.

Pogrebni sprevod bo v nedeljo dne 20. svečana ob 4. uri
popoldne iz mrtvašnice pri sv. Krištofu na južni kolodvor in v
ponedeljek dne 21. svečana ob polu 5. uri popoldne iz zagorja pri
St. Petru na pokopališče pri sv. Pavlu.

Svete maše zadušnice se bodo služile v župni cerkvi v
Zagorju.

Naj bo nepozabni vsem znancem v najlepšem spominu!

V Zagorju na Plivki, dne 19. svečana 1916.

Sprejmeta se takoj dve

Kmečki deklina neko večje posestvo blizu Ljubljane.
Nastop pove uprava „Slovenca“ pod
št. 425.

Prevzamem

430

trgovino z usnjemin čevljarstvi potrebščinami ali pa trgovino
z mešanim blagom v najem. — Ponudbe na
naslov: M. Gerbic Slovenji Gradec Štajersko.**Revizija žrebanj**pod jamstvom za vse srečke od njih početka
kakor tudi za poznejšo zasnovo. Pristojbina
K 1.— pri banki S. FISCHER, Dunaj, IX.
286 Währingerstr. 41.**Kupim stavbišče** za vilo v tivol-
ski okolici ali
hišo z vrtom6 sob, ki bi bila poceni in pripravna za
prezidavo. **Franc Mulec,**
Gartenstadt, St. Peter 19, pri Gradcu.

Vsakovrstne

39

slamnikepriporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu
FR. CERAR, tovarna slamnikov v Stobu
pošta Domžale pri Ljubljani.

Kolinska tovarna išče

kontoristinjoz daljšo prakso, ki je vajena samostojne sloven-
ske in nemške korespondence. Prosi se samo res-
ne ponudbe z navedbo plače; ne začetnice. 398

Na prodaj ima

321

brinjeza kuho brinjevice
v poljubnih množinah po nizki ceni tvrdka
Ivan Jelačin v Ljubljani.**HLAPCA**sprejme takoj „Konsumno društvo“.
Oglasiti se je pri načelniku v pisarni
dr. Pegana na Dunajski cesti, po peti
uri popoldne pa na Kongresnem trgu
št. 2.

Sprejemem

koncipijentav svojo odvetniško pisarno. Prednost imajo gospod-
je, ki imajo sodno in že nekaj odvetniške prakse.
Vstop takoj ali po dogovoru. **Dr. Fran Tomineš,**
odvetnik v Ljubljani.**Volno**za snežne čepice,
nogavice,
žilogrelce i t. d.

priporoča

TONI JAGER,

Ljubljana, Zidovska ul. 5.

Smrekov lesza brušenje, suh ali svež se išče v vsaki množini
proti takojšnjemu plačilu za takojšnjo dobavo. Po-
nudbe za franko lesnega skladišča v Goricanah
event. postaja Medvode, se prosijo v papirnico
Goričice pošta Medvode, Gorenjsko.**Štambilije**vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev
Ljubljana, Selenburgova ul. št. 1.
Ceniki franko. 553 Ceniki franko.**Lična**
novozgrajena **hišica**krita z opeko, na solnčni legi, s sadnim
vrtom in 6 parc. gozda, zelo primerna za
kakega vpokojenca se radi smrti prodaja v
Begunjah 45 pri Lescach. — Več pove
I. Gašperlin, krojač št. Lambert na Gor. Štaj.**Najcenejše**
dežnike in
solnčnike
domačega izdelkapriporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti
slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini**Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana,**
Pred Škofljo 19. Prešernova ulica 4
Popravila točno in ceno.**Gozdni nadzornik**za neko večje posestvo na Kranjskem blizu Štajer-
ske se išče. Biti mora v vsakem oziru zaupanja
vreden, zmožen popolnoma slovensčine in nekoliko
tudi nemščine, biti mora oženjen ter se vsaj neko-
liko razumeti na kmetijstvo. S službo je spojen
obrat obstoječe gostilne brez najemnine. Na raz-
polago tudi prostor za trgovino z mešanim blagom.
Prošnje s prepisi sprave naj se dopošljejo oskrb-
ništvu graščine **Ornelo (Rothenbüchl, pošta Dob**
pri Domžalah. 395

500 K **2332**

Vam plačam, ako Va-
ših kurjih očes, bra-
davic in trde kože,
tekem 3 dni korenino,
brez bolečin ne odpravi.
Cena lončku z
jamstvenim pis-
mom K 1.—, 3 lončki K 2.50. — **KEMENY,**
Kaschau (Kassa) L, poštni predal 12 82 Ogrsko

Kupim po visoki ceni okrogel
kostanjev
orehov
les
jesenovPonudbe z ceno in množino (koliko va-
gonov) je poslati tvrdki:**J. Pogačnik, Ljubljana**
Marije Terezije cesta 13 (Kolizej).
Na ponudbe brez cene se ne ozira.**Oglejte si**pred nakupom veliko zalogo
izgotovljenih oblek za
moške, ženske in dečke.

2371

Velika izbir

površnih iopic

za dame in deklice.

„Pri Škofu“.Pred Škofljo št. 3, Lingarjeva in
Medarska ulica.
Podružnica tvrdke R. MIKLAUC.**RESELITEV**
razpošiljalnice
šartljeve moke.Slavnemu občinstvu in vsem svo-
jim cenj. naročnikom vljudno na-
znanjam, da sem bil glede ugod-
nejše poštnice in železniške zveze
primoran preseliti svojo razpošiljalnico
šartljeve moke znamka IBASIN, v Ljub-
ljano, Strelška ulica 22. — Vsak cenjeni
naročnik, ki je do danes naročal pri meni
šartljevo moko znamka IBASIN, je bil go-
tovo popolnoma zadovoljen. V dokaz je na
razpolago več 100 priporočilnih pisem. —
Dovoljujem si tem potom prositi sl. občin-
stvo in prejšnje cenj. naročnike za mnogo-
številna cenj. naročila, katere bom točno
in solidno izvršil. Se priporoč. spoštovaje**IVAN UREK,**
411 razpošiljalnica „šartljeve moke“,
LJUBLJANA, Strelška ulica 22.**Služkinja**
za Sarajevo.Boljša meščanska rodbina (6 oseb) v Sa-
rajevu išče pridno, pošteno, zdravo in po-
božno Slovenko kot služkinjo za vsa do-
mača opravila. Znati mora tudi pripraviti
vsa navadna jedila. Potni stroški se povr-
nejo. Plača po dogovoru. Ponudbe z opi-
som dosedanje službe in zahtevno plače na
upravo Slovenca pod št. 407.

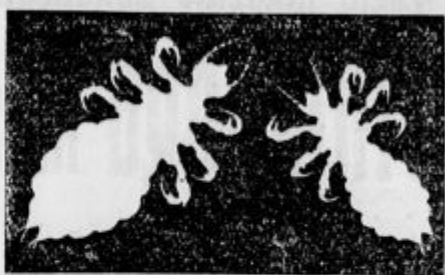
Zaloge v Ljubljani:

A. Šarabon in Julius Elbert.**Ženitna ponudba.**Vdovec, z večinoma preskrbljenimi
otroci, ugodno situiran, krepak, zdrav
mož, želi si dobro gospodinjstvo s pri-
mernim doto in staro 30 do 40 let. Pri-
jane ponudbe, opremljene s fotogra-
fijo, koja se vrne, izvolijo naj se po-
slati na upravništvo „Slovenca“ pod
št. 414 vsaj do 1. marca 1916. Taj-
nost zanjame pod častno besedo.**Šartljeva moka**

brez vsakih kart!

Samo pri meni se dobi fina
šartljeva moka, znamka
Samo en zavitek rabite za en
šartelj, brez da bi potrebovali
kaj sladkorja, kvasa ali drugih
reči. — En zavitek stane samo
IBASIN
K 130.Po pošti se pošilja samo po
povzetju in najmanj 3 zavitke.
Če se pošlje denar naprej, se
ovoj ne zaračuna. Pojasnila o
vporabi se prilože. — Naročite
obratno pri razpošiljalnici šartljeve moke
znamka „IBASIN“ (412)**IVAN UREK, Ljubljana**
Strelška ulica 22
(prej v Borovljah na Koroškem).**Orehov okrogli les**

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah

Peter Angelo, Ljubljana.Le pismene ponudbe se žele, tudi od tr-
govcev. — Posredovalci se iščejo proti
dobremu plačilu. 3426Neznosne nadloge uši — rešijo
vojaka zanesljivo in trajno**Sadnikar-jeve vrečice**

Prodaja jih z navodilom po 2 K par:

Cvančara, drogerija, Ljubljana; J. R. Hoče-
var, lekarna, Vrhnika; J. Koschir („Pri Oriu“),
Kamnik. 43

Odda se služba

organista
in
cerkvenikav št. Petru pri Novem mesu. — Dohodki so
dobri. Prednost imajo oženjeni prosilci. Organist
in cerkvenik ima namreč z drugimi dohodki vred
na razpolago malo kmetijo. Prošnje sprejema do
20. marca t. l. župni urad v št. Petru pri Novem
mesu.**5 vinarjev**stane dopisnica, potom katere izvolite
zahtevati moj glavni cenik s 4000 sli-
kami, obsegajoč bogato izbero pripravi-
nih predmetov za vsakdanjo rabo in
darila; cenik se pošlje vsakomur zastonj
in poštne prosto.**Prva tovarna ur JAN. KONRAD**
c. in kr. dvorni založnik, Brück št. 1223 (Češko)Pristne nikeln. žepne ure po 4 20 K, 5.— K.
V srebru 8-40 K, 9-50 K. Nikeln. budika 2 90K,
ure s kukavico 7 85 K, ure z nihalom 9.— K.
Pošilja se po povzetju. — Neugajajoče se za-
menja ali denar nazaj.Prvo hranjisko podjetje za umetno
steklarstvo in slikanje na steklo**Augusta Agnola**
LjubljanaDunajska cesta št. 13
pri „Figovcu“se priporoča slav. cerkvenim
predstojništvom kakor p. n.
občinstvu za solidno izvršitev
vsakovrstnega umetnega ste-
klarstva in slikanja na steklo,
za steklarstvo v igračalni in
navadni ornamenti, stavbo
ter portalno steklarstvo —
Začeta steklenega in porcela-
stega blaga vsake vrste, sve-
tilk, zrcal, okvirov za podobe
itd. — Nariši in proračuni na
zahtevo zastonj. — Spravevala
mnogo dovršenih del na raz-
polago. 74**Dve dekli**Javna obća bolnica usmiljenih sester v Zemunu,
v kateri so večinoma sestre Slovenke, potrebuje
dve ali tri dekile in to: poštena, zdrava in pridna
kmetka slovenska dekleta. Dekleta, ki bi v to službo
hotela vstopiti, naj precej pišejo na to bolnico v
Zemunu, od koder se jim bode odpisalo, kateri dan
naj pridejo v Zagreb, v samostan usm. sester, od-
koder gredo s sestrami v Zemunu, katere bodo v
kratkem v samostanu v Zagrebu imele duhovno
vaje. Potni trošek od Zagreba do Zemuna plača
bolnica. 406

Naznanjam, da sem odprl

odvetniško pisarno

v Celju na Ringu št. 9.

Ivan Erhartič
sodni svetnik v p.

Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic, Vojni Marijin trg — Sv. Petra cesta. Delniški kapital in reserve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsledar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. jan. 1916 K 102.031.216.—, 31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 238.633.922.—.

Sveže kranj. klobase, se dobi vedno pri bravnšvalgerce, Unovčevalnici za živino, prekažen špeh, kuhana šunka Dunajska cesta 29.

kuharica

vešča tudi večjega kuhanja za gostilno ali zasebno hišo v mestu ali na deželi. Naslov pove upravnistvo „Slovenca“ pod števil. 405.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice sprejema zavarovanja na doživljenje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neopodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838.— Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.752.227.76 V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232.66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in pošiljine prosijo. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji. Marije Terezije cesta št. 12.

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Masni trg

Specijalna trgovina pletenin, trikotaj in perila.

Priporoča svojo zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogrejce, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.

Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta in flanele. Perilo za dečke, deklice in dojenčke.

Gumijevi plašči, nahrbtniki itd.

Na debelo in drobno.

Jaz Ana Csillag

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejk mi lasmi, ki sem jih dobila po 14 mesecih rabi pomade, ki sem jo znašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las za njih rast in negovanje, za ojačitev las, pri moških krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blesk in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osivenjem do najvišje starosti.

Lonček po 4, 6 in 10 kron.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštanim povzetjem ali denar naprej iz tvornice kamor je naslavljati vsa naročila

Ana Csillag, Dunaj I, Kohlmarkt 11.

Blagor. gospa Ana Csillag, Dunaj. Prosim če mogoče mi poslati z obrat. pošto 1 lonček izvrstne in pristne pomade za lase. Spoštovanjem dr. Karl v. S. eimer, Gradec, Richard Wagnergasse 8.

Tvrdka Ana Csillag, Dunaj. Vaše blagorodje: Prosim pošljite mi lonček pomade za rast las. Pomada je res izborna in se jo lahko vsakemu priporoča.

Spoštovanjem Mina Rob c, komornica baronice Vassilko. Berchometh a. S.

Blagor. gospa Ana Csillag, Dunaj. Prosim pošljite mi velik lonček Vaše izvrstne pomade po povzetju. Spoštovanjem Fani Denk. gostiln. hčer. Kienstock p. Rossatz.

Blag. gospa Ana Csillag! Prosim naj se mi pošlje po povzetju škatic Vaše čudovito učinkujoče pomade. Spoštovanjem Dr. A. Zepold, zdravnik Ernsdorf, Slezija.

Blag. Ana Csillag, Dunaj. Kot priporočanec Vaše izvrstne pomade prosim za obratno vposlato 2 velikih lončkov. Spoštovanjem M. U. Dr. Rih. Fuchs, želez. zdravnik. Bleistadt.

Ana Csillag, Dunaj. Prosim pošljite mi 2 lončka Vaše pomade, katero se zelo dobro obnese. Grofica Bolcer Palffy, Tisza-Kürt.

Išče se močno dekle

večje postave, stara 20 do 30 let, ki je bila že zaposlena v tiskarni, ki zna pole ravnoti ter iste natančno šteti.

Ponudba na upravnistvo „Slovenca“.

Kupimo po najvišjih cenah domača semena kakor:

črno in rdečo deteljo, repno, laneno in korenjevo seme, razna travna semena, čebulček, česen, grah, bučne peške, fine vrste fižolov in drugo. — Trgovina s semeni Sever & Urbanič, Ljubljana Wolfova ulica števil. 12.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo

v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za poši-

5%

ljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let; pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom.

Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2228 s 16.493 deleži, ki reprezentirajo jamstvene glavnice za 6.432.270 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Borštnik, c. kr. profesor v pokoju v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani; Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jozef Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. lin. rač. oficijal v Ljubljani; Avgustin Zajc, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv, laka in firneža

Crkoslikarija

Slikarja, pohištvena in stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla.

Firnež iz pristnega lanenega olja.

Oljuate barve, najboljše

vrste fačadne barve,

vremensko neizpremen-

ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

sobne slikarje.

Lake angleške za kočije, lake za pohištvo in druge predmete

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako obrt. — Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Predmete in potrebščine

za žgalno in briljantno slikanje.

Delavnica za črkoslikarska, likarska in pleskarska dela Igriška ulica 6, Gradišče.

HERBABNY-jev podfosfornato kisli

apneno - železni sirup

Ta je že 46 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen prani sirup. Odstranjuje slez, pomiljuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev in je izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti, posebno pri slabotnih otrocih. Cena steklenice K 2-50, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje

in glavna razpošiljatev:

Dr. Hellmannova lekarna „Zur Barmherzigkeit“ (Herbabny-jev nasl.) Kaiserstrasse Nr. 73-75.

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikoveu in Volšperku.

Prišlo samo z 27-
vse nevedeno znamke.

Pred ponudbo-
njem se striti

Razpošilja se vsak dan.

HERBABNY-jev močnejši

2264

Sarsaparilla-sirup

že 44 let vpeljan in najbolje priporočen. Izvratno lagodno-delujoče odvajalno sredstvo. Odstranjuje zaprtost in njene slabe posledice. Pospešuje prebavo in čisti kri.

Cena steklenice K 1-70, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

DUNA J. VII./1.

Kaiserstrasse Nr. 73-75.

Poštna pomočnica

popolnoma izveščana tudi v brzjavu išče službe. Cenjene ponudbe pod »K št. 409« na upravo lista.

100 litrov zdrave domače pijače,

osvežujoče, dobro in zelo gaseče si lahko vsak sam priredi z malimi stroški. V zalogi so snovi za ananas, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, muškato, pomerančnik, dišeca perla, vijolevec. Ta pijača se lahko poleti zavziva hladna, pozimi pa vroča mesto ruha in zganja. Skaziti se ne more. Snovi z natančnim navodilom stanejo K 5-50 franco po povzetju. Na 2 takih porcij dodam eno povrhu. Za gospodarstva, tovarne, delavnice in neprecenljive vrednosti, ker delavce ta pijača osvaja in ne upijani, vseh česar ne zgrebo ni na svoji delavnosti.

Jan Grolich, drogerija „Pri angelu“, Brno 643, Morava.

2599

Naročajte „Slovenca“

izborna se je obnesla za vojake v vojski in sploh za vsakega kot najboljšo

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gihtu, influenci, prehladi, vratni in boleti v hrbtu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capitel

Nadomestilo Sidro-Pain-Expeller.

Steklenica kron. — 80, 140, 2—

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“, Praga, I., Elizabetina cesta 5.

Dnevno razpošiljanje.

Lepe trpežne vojne ure

Največja izbira briljantov

po nizkih cenah

Velika izbira za razna darila

za obilni obisk najljubše vabim

F. ČUDEN

Prešernova ulica št. 1. Ljubljana

Naročujte cenik z patriotično prilogo in s koledarjem za leto 1916 kateri se pošilja po pošti prosto.

Prstan Svetovna vojna z rdečim križem lepo emajliran K 1-30.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga**Mizarstvo.**

Popolna spalna ovrava za 2 osebi zgotovljena iz tu ali inozemskega oraha ali hrasta z marmorjem in ogledalom

Zaloga otroških vozičkov.

Cene konkurenčne.

Blago solidno.

350 K**J. Pogačnik**

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13-18.

Marija Tičar

Ljubljana

Sv. Petra cesta 26

Selenburgova ulica 1
nasproti kazine

Prva specialna trgovina
umetniških, vojnih
pokrajinskih in drugih
razglednic.

Priznana največja izbira na
drobno in debelo.

Krasni albumi za umetniške razglednice pravkar došli.

375

Kateri šivalni stroji so najboljši?**Samo „Gritzner“ in „Afrana“.**

Edina tovarniška zaloga šivalnih strojev

: Jos. Petelinc, Ljubljana :

sv. Petra nasip 7, blizu frančiškanskega mosta, levo za vodo, 3. hiša.

Kalodont**novi zavo.**

Vsled sedanjih razmer smo primorani izpremeniti zavo naše že blizu 30 let na prodaj postavljene

zobne kreme „Kalodont“

Mesto dosedaj navadnih puščic bomo sedaj razpečavali kremo v zganjenih kartonih, katerih risba in barva izpeljava je ista, kot naša tubna etiketa, ki je v vseh deželah postavno zavarovana.

Svetovnoznani in splošno priljubljeni „Kalodont“ pa bo prihajal na trg slejkoprej v nedosežni kakovosti.

F. A. Sarg-a Sin & Co.
Dunaj IV. Berlin.

**Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje!**

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 6, pritličje, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkev

sprejema hranilne vloge in vloge v
tekočem računu, za katere jamčijo
ne samo njeni zadružniki temveč

tudi cela dežela Kranjska

ter jih obrestuje po 4³/₄ % brez
kakega odbitka, tako da sprejme
vložnik od vsakih vloženih 100 K
čistih obresti 4-75 kron na leto.
Stanje vlog je bilo koncem junija
1915 čez 23 milijonov kron. Za
nalaganje po pošti so poštnohram.
položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.**430****430**